Додаток 5
до Технічного завдання для
здійснення оцінки стійкості
банків і банківської системи
України у 2026 році
(пункт 50 розділу IX)

Опис моделі стрес-тестування банків, базового та несприятливого макроекономічних сценаріїв, граничні значення нормативу достатності регулятивного капіталу ($Н_{РК}$), нормативу достатності капіталу 1 рівня ($Н_{К1}$) та нормативу достатності основного капіталу 1 рівня ($Н_{ОК1}$)

I. Загальні положення

1. Модель стрес-тестування банків (далі – модель СТ) розробляється Національним банком України (далі – Національний банк).

2. Процедури стрес-тестування (далі – СТ) передбачають аналіз великих боржників / контрагентів – юридичних осіб (далі – ЮО) банку на індивідуальній основі. Активні операції інших боржників / контрагентів банку аналізуються на портфельній основі.

3. Результати СТ підтверджуються процедурами внутрішнього контролю, установленими в Національному банку. Банки надають свої коментарі та зауваження до результатів СТ до їх затвердження Національним банком.

4. Цей опис надає банкам детальну інформацію щодо принципів, сфери застосування, сценаріїв, розрахунків, визначень та припущень моделі СТ.

5. СТ здійснюється з використанням двох макроекономічних сценаріїв – базового та несприятливого. Період прогнозування становить три роки.

6. Результатом СТ для кожного банку є розрахунок розміру основного капіталу 1 рівня, капіталу 1 рівня та регулятивного капіталу, значень нормативу достатності регулятивного капіталу ($Н_{РК}$), нормативу достатності капіталу 1 рівня ($Н_{К1}$) та нормативу достатності основного капіталу 1 рівня ($Н_{ОК1}$) у прогнозному періоді в разі реалізації двох макроекономічних сценаріїв та визначення необхідного рівня цих нормативів.

Продовження додатка 5

II. Базовий та несприятливий макроекономічні сценарії

7. Базовий макроекономічний сценарій, наведений у таблиці 1 пункту 7 розділу II цього додатка, ґрунтується на макроекономічних прогнозах та оцінках Національного банку, а також на консенсус-прогнозах компанії “Focus Economics”.

Таблиця 1

Базовий макроекономічний сценарій

№ з/п	Показник	2025[1]	2026П[2]	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6
1	Реальний валовий внутрішній продукт (далі – ВВП) (зміна порівняно з попереднім роком, %)	1,8	1,3	2,8	3,7
2	Номінальний ВВП, млрд грн	8 931	10 030	11 170	12 280
3	Номінальний ВВП (зміна порівняно з попереднім роком, %)	16,6	12,3	11,4	9,9
4	Курс грн/дол. США (середнє значення за період)	41,7	43,8	46,0	48,2
5	Зміна курсу грн/дол. США (середнє значення за період) (зниження порівняно з попереднім роком, %)	3,6	4,7	4,8	4,6
6	Курс грн/дол. США (на кінець періоду)	42,4	44,7	46,1	46,5
7	Зміна курсу грн/дол. США (на кінець періоду) (зниження порівняно з попереднім роком, %)	0,9	5,1	3,1	0,8
8	Індекс споживчих цін (далі – ІСЦ) (порівняно з груднем попереднього року, %)	108,0	109,4	106,5	105,0
9	Процентні ставки за новими кредитами банків:				
10	у національній валюті суб’єктам господарювання (у середньому за період, %)	15,9	14,8	13,2	12,0
11	в іноземній валюті суб’єктам господарювання (у середньому за період, %)	6,1	5,7	5,1	4,2
12	у національній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	27,7	27,4	26,9	26,5

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6
13	в іноземній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	10,9	10,9	10,9	10,9
14	Процентні ставки за новими депозитами банків:				
15	у національній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	9,8	9,5	9,3	8,4
16	в іноземній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	0,7	0,8	0,8	0,7
17	у національній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	10,5	9,8	9,5	8,7
18	в іноземній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	1,0	1,2	1,1	1,1
19	Облікова ставка (у середньому за період, %)	15,3	15,0	14,0	11,5

[1] Фактичні значення та оцінки Національного банку.
[2] Тут і далі – прогнозний рік.

Значення показників, наведених у рядках 4–7 таблиці 1 пункту 7 розділу II цього додатка, отримано з консенсус-прогнозу, підготовленого компанією "Focus Economics" у квітні 2026 року, значення показників, наведених у рядках 9–19 таблиці 1 пункту 7 розділу II цього додатка, зазначено на основі оцінок Національного банку, що не є офіційними макроекономічними прогнозами, значення інших показників таблиці 1 пункту 7 розділу II цього додатка – на основі макропрогнозу Національного банку.

8. Несприятливий макроекономічний сценарій, розроблений Національним банком, наведено в таблиці 2 пункту 8 розділу II цього додатка.

Несприятливий макроекономічний сценарій не є прогнозом. У несприятливому макроекономічному сценарії передбачається глибока та тривала криза, яка є реалістичною, але не має катастрофічних наслідків для фінансового сектору. Падіння реального ВВП у перші два роки прогнозного горизонту зумовлене одночасним скороченням виробництва та зниженням внутрішнього попиту в поєднанні з погіршенням умов зовнішнього середовища. У третьому році прогнозного періоду економіка поступово відновлюється. Погіршення макроекономічних умов призводить до погіршення фінансових результатів діяльності підприємств, як наслідок – до зниження фінансової стійкості підприємств і, відповідно, підвищення кредитного ризику.

Продовження додатка 5

Зниження валютних надходжень унаслідок скорочення експорту в поєднанні з погіршенням економічних очікувань посилюють тиск на валютний ринок. Це призводить до девальвації гривні протягом усього прогнозного періоду. Інфляція пришвидшується через зменшення економічної активності та девальвацію. Однак її стримують шок попиту і реакція монетарної політики. Погіршення інфляційних очікувань та ужорсточення монетарної політики призводить до зростання процентних ставок та підвищує вартість зобов'язань для банківського сектору. Разом із тим інфляційний шок знижує реальні доходи та погіршує здатність населення обслуговувати борги. У перший рік несприятливого сценарію стається подія операційного ризику, яка призводить до додаткових втрат для банків.

Таблиця 2

Несприятливий макроекономічний сценарій

№ з/п	Показник	2025[1]	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6
1	Реальний ВВП (зміна порівняно з попереднім роком, %)	1,8	-3,3	-1,1	2,3
2	Номінальний ВВП, млрд грн	8 931	9 827	10 797	11 810
3	Номінальний ВВП (зміна порівняно з попереднім роком, %)	16,6	10,0	9,9	9,4
4	Курс грн/дол. США (середнє значення за період)	41,7	45,6	50,7	54,2
5	Зміна курсу грн/дол. США (середнє значення за період) (зниження порівняно з попереднім роком, %)	3,6	8,6	10,1	6,5
6	Курс грн/дол. США (на кінець періоду)	42,4	47,9	52,5	55,3
7	Зміна курсу грн/дол. США (на кінець періоду) (зниження порівняно з попереднім роком, %)	0,9	11,5	8,8	5,1
8	ІСЦ (порівняно з груднем попереднього року, %)	108,0	113,0	109,0	106,0
9	Процентні ставки за новими кредитами банків:				
10	у національній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	15,9	15,9	15,9	15,9

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6
11	в іноземній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	6,1	6,1	6,1	6,1
12	у національній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	27,7	27,7	27,7	27,7
13	в іноземній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	10,9	10,9	10,9	10,9
14	Процентні ставки за новими депозитами банків:				
15	у національній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	9,8	11,8	11,0	10,2
16	в іноземній валюті суб'єктам господарювання (у середньому за період, %)	0,7	1,0	1,0	0,9
17	у національній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	10,5	11,4	10,9	9,2
18	в іноземній валюті фізичним особам (у середньому за період, %)	1,0	1,3	1,3	1,2
19	Облікова ставка (у середньому за період, %)	15,3	17,0	15,7	11,7

[1] Фактичні значення та оцінки Національного банку.

9. Національний банк для цілей СТ великих боржників / контрагентів – ЮО використовує власні прогнози інших показників, зокрема цін на окремі товари, обсягів виробництва за секторами економіки, індикаторів ринку нерухомості, які ґрунтуються на прогнозі основних макроекономічних показників базового та несприятливого сценарію.

ІІІ. Принципи побудови моделі СТ

10. З метою проведення СТ визначаються оціночні показники фінансової звітності банку (балансу та звіту про фінансові результати) на прогнозний період.

11. Процедури СТ ґрунтуються на припущенні про статичний баланс банку. Припускається, що активи та зобов'язання, які погашаються протягом прогнозного періоду, заміщуються подібними активами та зобов'язаннями за критеріями типу, якості та терміном погашення.

12. Звіт про фінансовий результат оцінюється з урахуванням змін якості кредитного портфеля та обсягу генерування процентного доходу окремо за портфелем працюючих (недефолтних) кредитів (кредити 1–9/1–4 класів) і портфелем дефолтних кредитів (кредити 10/5 класу).

13. Непроцентні доходи та витрати прогнозуються протягом прогнозного періоду з урахуванням додаткових припущень, зазначених у пункті 53 розділу VIII цього додатка.

14. СТ передбачає аналіз впливу кредитного, ринкового (процентного і валютного) та операційного ризиків:

1) кредитний ризик виникає внаслідок погіршення якості кредитів, наданих ЮО та фізичним особам (далі – ФО), а також інших активних операцій (балансових і позабалансових) та відповідної зміни обсягу розміру очікуваних втрат (збитків);

2) процентний ризик виникає внаслідок зміни дохідності кредитного портфеля, інших процентних активів і вартості процентних зобов'язань, що відображає обмежену здатність банку впливати на процентні ставки за активами та зобов'язаннями в прогнозному періоді;

3) валютний ризик відображає ефект зміни курсу грн/дол. США (далі – обмінний курс національної валюти) у прогнозному періоді з урахуванням розміру відкритої валютної позиції банку, розрахованої відповідно до вимог Методики розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції, затвердженої рішенням Правління Національного банку України від 22 серпня 2022 року № 419-рш (зі змінами) (далі – Методика № 419-рш), та постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18 "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" (зі змінами) (далі – Постанова № 18) без обмежень, установлених у пункті 8 Методики № 419-рш;

4) операційний ризик відображає виникнення збитків (додаткових втрат) внаслідок реалізації впливу зовнішніх факторів.

IV. Загальні положення оцінки кредитного ризику в моделі СТ

15. Оцінка кредитного ризику банку в СТ здійснюється щодо:

Продовження додатка 5

1) кредитів, наданих великим боржникам / контрагентам – ЮО, та інших активів (балансових та позабалансових) великих боржників / контрагентів – ЮО на індивідуальній основі;

2) усіх інших кредитів, наданих ФО та ЮО. Такі кредити поділяються на сегменти, а кредитний ризик за ними прогнозується на портфельній основі.

16. Сегменти кредитів для цілей СТ наведено в таблиці 3 пункту 16 розділу IV цього додатка.

Таблиця 3

Сегменти кредитів для цілей СТ

№ з/п	Тип боржника / контрагента	Сегмент	Валюта	Підхід до СТ
1	2	3	4	5
1	ЮО	Великі ЮО	Національна	На індивідуальній основі
2			Іноземна	На індивідуальній основі
3		Інші кредити	Національна	На портфельній основі
4			Іноземна	На портфельній основі
5	ФО	Кредити під заставу нерухомості	Національна	На портфельній основі
6			Іноземна	На портфельній основі
7		Кредити під заставу транспортних засобів	Національна	На портфельній основі
8			Іноземна	На портфельній основі
9		Інші кредити	Національна	На портфельній основі
10			Іноземна	На портфельній основі

17. Національний банк використовує макрофінансову модель для прогнозування частки кредитів, що стануть дефолтними кредитами (10 клас – для ЮО, 5 клас – для ФО) (далі – DL) у сегментах інших кредитів ЮО та кредитів ФО для кожного року прогнозного періоду. Макрофінансова модель – напівструктурна модель, розроблена для макропруденційного аналізу шляхом сценарного аналізу з урахуванням двосторонніх зв'язків фінансового сектору та реальної економіки. Частка дефолтних кредитів [частка працюючих кредитів, що перейшла з 1–9 класів ЮО та 1–4 класів ФО (далі – PL) до DL протягом року] визначається функцією кредитного ризику, яка описує вплив макроекономічних умов та боргового навантаження позичальників на рівень дефолту кредитного портфеля.

Продовження додатка 5

18. Частки кредитів DL, оцінені на основі макрофінансової моделі, трансформуються у моделі СТ в оцінки коефіцієнтів імовірності дефолту в кредитному портфелі в прогнозному періоді в кожному сегменті. Оцінка коефіцієнта ймовірності дефолту для кожного сегмента застосовуватиметься до фактичної суми експозиції під ризиком (далі – EAD) кредитів PL банку станом на звітну дату в кожному сегменті. Частка кредитів DL у прогнозному періоді визначається відповідно до такої формули:

$$\%DL_{i,t} = \%DL_{i,t-1} + PD_{i,t} \bullet \%PL_{i,t-1} \quad (1),$$

де $\%DL_i$ – частка DL у кредитному портфелі банку в сегменті *i* (у періоді *t* або $t-1$);

$\%PL_i$ – частка PL у кредитному портфелі банку в сегменті *i* (у періоді *t* або $t-1$);

$PD_{i,t}$ – коефіцієнт імовірності дефолту для сегмента *i* між $t-1$ та *t* відповідно до таблиці 4 пункту 18 розділу IV цього додатка;

t – порядковий номер року прогнозного періоду.

Таблиця 4

Прогнозні коефіцієнти ймовірності дефолту

(відсотки)

№ з/п	Сегмент	Валюта	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6
1	Базовий макроекономічний сценарій				
2	Інші кредити ЮО	Національна	3,5	3,3	3,0
3		Іноземна	5,6	5,1	4,5
4	Кредити ФО під заставу нерухомості	Національна	2,9	2,8	2,6
5		Іноземна	100,0	0,0	0,0
6	Кредити ФО під заставу транспортних засобів	Національна	3,8	3,4	3,2
7		Іноземна	100,0	0,0	0,0
8	Інші кредити ФО	Національна	7,5	6,9	6,5
9		Іноземна	100,0	0,0	0,0
10	Несприятливий макроекономічний сценарій				
11	Інші кредити ЮО	Національна	6,1	6,5	3,3
12		Іноземна	8,5	9,7	5,0
13	Кредити ФО під заставу нерухомості	Національна	3,5	4,3	2,7
14		Іноземна	100,0	0,0	0,0
15	Кредити ФО під заставу транспортних засобів	Національна	4,7	5,6	3,4
16		Іноземна	100,0	0,0	0,0
17	Інші кредити ФО	Національна	9,3	11,4	7,0
18		Іноземна	100,0	0,0	0,0

19. Зростання частки кредитів DL відображає міграцію кредитів ЮО з 1–9 класів до 10 класу, кредитів ФО з 1–4 класів до 5 класу. Частки кредитів ЮО 1–9 класів, кредитів ФО 1–4 класів буде зменшено пропорційно в прогнозному періоді.

20. Показники міграції інших кредитів ФО в іноземній валюті в DL зазначені з урахуванням заборони кредитування ФО в іноземній валюті та поточних характеристик портфелів, у яких переважають DL. До кредитів фізичним особам-підприємцям в іноземній валюті в разі надання банком опису власних підходів та затвердженої політики з оцінки кредитного ризику за такими кредитами застосовуються показники міграції та мінімальні значення показника втрат в разі дефолту (далі – LGD) для відповідного сегмента кредитів ФО в національній валюті.

21. Зворотна міграція з DL до PL не допускається.

V. Підходи за моделлю СТ до оцінки розміру кредитного ризику для кредитів, що підлягають СТ на портфельній основі

22. Кредитний ризик для кредитів, що підлягають СТ на портфельній основі, оцінюється окремо за кожним сегментом через показники ймовірності дефолту (далі – PD) та LGD.

23. Розрахунок розміру кредитного ризику з використанням показників PD та LGD станом на звітну дату здійснюється для працюючих (PL) та дефолтних кредитів (DL).

24. Для цілей моделювання припускається, що коефіцієнт кредитного ризику ($PD_PL \bullet LGD_PL$) кожного сегмента працюючих кредитів (PL) залишається незмінним після міграції частини кредитів у дефолтні.

25. Розрахункові значення LGD залежать від їх значень на звітну дату та визначаються за такими формулами:

$$LGD_\mathrm{DL}_{i,t} = \left[LGD_DL_{i,t-1} \bullet DL_{i,t-1} + LGD_PL_{i,t-1} \bullet \left(PL_{i,t-1} \bullet PD_{i,t}\right)\right] / DL_{i,t} \quad (2),$$

$$LGD_PL_{i,t} = LGD_PL_{i,t-1} \quad (3),$$

де LGD_DL_i – показник LGD для DL у сегменті i (у періоді t або $t-1$);

DL_i – обсяг DL у сегменті i (у періоді t або $t-1$);

LGD_PL_i – показник LGD для PL у сегменті i (у періоді t або $t-1$);

PL_i – обсяг PL у сегменті i;

$PD_{i,t}$ – прогнозний коефіцієнт ймовірності дефолту для сегмента i між $t-1$ та t відповідно до таблиці 4 пункту 18 розділу IV цього додатка;

t – порядковий номер року прогнозного періоду.

26. Розмір кредитного ризику в прогнозному періоді визначається за такою формулою:

$$CR_{i,t}=PL_{i,t} \bullet PD_PL_i \bullet LGD_PL_{i,t} + DL_{i,t} \bullet PD_DL_i \bullet LGD_DL_{i,t} \quad (4),$$

де t – порядковий номер року прогнозного періоду.

27. Для цілей СТ за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями встановлено мінімальні значення LGD для кредитів у прогнозному періоді залежно від сегмента та виду валюти відповідно до таблиці 5 пункту 27 розділу V цього додатка. Оцінені відповідно до вищезазначених підходів значення LGD для кожного сегмента порівнюються із значеннями в таблиці 5 пункту 27 розділу V цього додатка та для розрахунку кредитного ризику використовується найбільше із них.

Значення LGD для великих боржників розраховується індивідуально, ураховуючи вартість забезпечення, що береться до розрахунку кредитного ризику (далі – CV) відповідно до пункту 103 розділу XV цього додатка.

Таблиця 5

Мінімальні значення LGD для сегментів

(відсотки)

№ з/п	Сегмент	Національна валюта		Іноземна валюта	
		PL	DL	PL	DL
1	2	3	4	5	6
1	Базовий макроекономічний сценарій				
2	Кредити ФО під заставу нерухомості	-	-	85	85
3	Кредити ФО під заставу транспортних засобів	-	-	100	100
4	Інші кредити ФО	-	85	100	100
5	Інші кредити ЮО	-	-	-	-
6	Несприятливий макроекономічний сценарій				
7	Кредити ФО під заставу нерухомості	-	40	85	85
8	Кредити ФО під заставу транспортних засобів	-	60	100	100
9	Інші кредити ФО	-	85	100	100
10	Інші кредити ЮО	-	40	-	40

28. Зміна розміру кредитного ризику розраховується за такою формулою:

$$\Delta CR_{i,t}=CR_{i,t} - CR_{i,t-1} \quad (5),$$

де CR_i – розмір кредитного ризику в сегменті i (у періоді t або $t-1$);

t – порядковий номер року прогнозного періоду.

VI. Загальні положення прогнозування балансу та звіту про фінансовий результат у моделі СТ

29. Зміни статей балансу можливі тільки за:

1) активами (валовими та чистими) унаслідок зміни обмінного курсу національної валюти, знецінення активів (доформування і розформування резервів);

2) зобов'язаннями внаслідок зміни обмінного курсу національної валюти;

3) акціонерним капіталом у результаті отримання чистого прибутку / збитку в прогнозних періодах, що переходить у статтю "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)". Припускається, що банки не виплачуватимуть дивіденди в прогнозному періоді, крім випадків, коли виплата дивідендів у поточному році за попередні звітні періоди передбачена рішенням уповноваженого органу банку.

30. Звіт про фінансовий результат прогнозується відповідно до таких принципів:

1) процентні доходи розраховуються шляхом множення ставок дохідності активів на обсяг активів у розрізі сегментів відповідно до групи статей активу / типу боржника / типу валюти / переважного виду застави (тільки для кредитів, наданих ФО) та працюючих (PL) і дефолтних (DL) кредитів.

Результат від операцій своп процентної ставки з Національним банком ураховується в несприятливому сценарії як процентні доходи шляхом множення обсягу операції на перевищення облікової ставки в прогнозних періодах несприятливого сценарію над обліковою ставкою у відповідних прогнозних періодах базового сценарію;

2) процентні витрати розраховуються шляхом множення скоригованої відповідно до макроекономічних сценаріїв ставки вартості зобов'язань на обсяг зобов'язань у розрізі сегментів відповідно до групи статей пасиву / типу клієнта / типу валюти та строковості;

3) комісійні доходи та комісійні витрати розраховуються з урахуванням поточної динаміки та прогнозів основних макроекономічних показників, зокрема ВВП, та враховують імовірні коригування тарифів за платіжними операціями. Неповторювані елементи не враховуються в прогнозних періодах;

4) адміністративні витрати розраховуються з урахуванням поточної динаміки та прогнозів основних макроекономічних показників. Неповторювані елементи не враховуються в прогнозних періодах;

5) результат від купівлі / продажу іноземної валюти та банківських металів розраховується з урахуванням поточної динаміки та прогнозів основних макроекономічних показників;

6) результат від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, припускається в прогнозних періодах на рівні нуля;

7) формування резервів здійснюється таким чином, щоб обсяг резервів відповідав сумі кредитного ризику окремо за кредитами ЮО / ФО в національній та іноземній валютах й окремо за іншими операціями у національній та іноземній валютах;

8) інші статті доходів та витрат припускаються сталими в прогнозному періоді на рівні значення звітного року. Неповторювані елементи не враховуються в прогнозних періодах;

9) податок на прибуток – застосовується базова ставка податку.

VII. Прогнозування процентних доходів і витрат у моделі СТ

31. Прогнози процентних доходів і витрат ґрунтуються на базовому та несприятливому макроекономічних сценаріях зміни процентних ставок для активів і пасивів.

32. Прогнозований процентний дохід / прогнозовані процентні витрати відображають ефект переоцінки (зміни процентної ставки) для нових позицій та зміни в базових ставках для позицій зі змінною (плаваючою) ставкою. Для зобов'язань трансмісійний вплив ринкових процентних ставок відображається через окремий прогноз за вкладами ЮО та ФО різної строковості (коротко- або довгострокові). Прогнозовані доходи від операцій своп процентної ставки з Національним банком ураховуються в несприятливому сценарії шляхом

множення обсягу операції на перевищення облікової ставки в прогнозних періодах несприятливого сценарію над обліковою ставкою у відповідних прогнозних періодах базового сценарію.

33. Дохідність процентних активів розраховується в розрізі сегментів відповідно до групи статей активу / типу боржника / типу валюти / переважного виду застави (тільки для кредитів, наданих ФО) / типу процентної ставки (фіксована або плаваюча, тільки для кредитів, наданих ЮО) та працюючих і дефолтних кредитів. До розрахунку береться менша із сум нарахованих та отриманих процентних доходів, крім доходів за державними цінними паперами та іншими цінними паперами в іноземній валюті, для яких до розрахунку береться сума нарахованих процентних доходів.

Дохідність процентних активів у звітному році розраховується за такою формулою:

$$EIR_A_0 = \frac{\sum_{i=1}^{12} II_i}{\sum_{i=1}^{12} \overline{IS_A_i}} \bullet 12 \quad (6),$$

де i – порядковий номер місяця;

II_i – процентний дохід за відповідний місяць;

$\overline{IS_A_i}$ – середньоденний залишок за відповідним видом активу (валовий).

Під час розрахунку дохідності активів за кредитами використовується валова заборгованість (не зменшена на суму резервів за Міжнародними стандартами фінансової звітності).

Дохідність кредитів не може перевищувати більше ніж втричі середній рівень дохідності відповідних кредитів згідно з макроекономічними сценаріями (за винятком випадків, коли вищі ставки документально та/або статистично підтверджені та погоджені Національним банком).

34. Дохідність активів за DL прогнозується на рівні грошових надходжень протягом звітного року, що має бути підтверджено достовірними історичними даними, та не може перевищувати 25% рівня дохідності активів за PL (1–9 класи для ЮО, 1–4 класи для ФО). Якщо в банку немає працюючих активів, то дохідність активів за DL не може перевищувати 25% середнього рівня дохідності відповідних активів (кредитів ЮО або ФО у відповідній валюті) згідно з макроекономічними сценаріями.

35. Дохідність за депозитними сертифікатами Національного банку прогнозується на рівні облікової ставки.

36. Дохідність за інвестиціями в інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком, в національній валюті переоцінюється з урахуванням зміни рівня облікової ставки відповідно до строковості, починаючи з періоду, у якому відбувається погашення.

37. Для цілей СТ дохідність активів (крім працюючих кредитів ЮО з плаваючою ставкою) коригується на прогнозовану зміну середнього рівня відповідних процентних ставок за базовим та несприятливим сценаріями. Коригування здійснюється за такою формулою:

$$EIR_A_t = EIR_A_0 \bullet \frac{IR_{At}}{IR_{A0}} \quad (7),$$

де EIR_A_0 – дохідність відповідного виду активу (у розрізі сегментів та працюючих і дефолтних кредитів) у звітному році;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

IR_A_t – дохідність відповідного виду нових кредитів у відповідному році t прогнозного періоду;

IR_A_0 – дохідність відповідного виду нових кредитів у звітному році.

38. Для цілей СТ дохідність працюючих кредитів ЮО з плаваючою ставкою розраховується з урахуванням динаміки ставок за депозитами за такою формулою:

$$EIR_A_t = EIR_A_{t-1} + ST_t \quad (8),$$

де EIR_A_t – дохідність відповідного виду активу у відповідному році *t*;

ST_t – зміна плаваючої процентної ставки за кредитами ЮО у відповідному році t прогнозного періоду відповідно до таблиці 6 пункту 38 розділу VII цього додатка.

Таблиця 6

Зміна плаваючої процентної ставки за кредитами ЮО

(відсоткові пункти)

№ з/п	ST_t	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5
1	У національній валюті за базовим сценарієм	-0,5	-0,3	-0,9
2	В іноземній валюті за базовим сценарієм	0,2	0,0	-0,1
3	У національній валюті за несприятливим сценарієм	1,5	-0,7	-1,3
4	В іноземній валюті за несприятливим сценарієм	0,3	0,1	0,0

39. Дохідність інших процентних активів (крім кредитів) строком понад горизонт СТ не переоцінюється. Дохідність інших процентних активів переоцінюється відповідно до строковості, починаючи з періоду, у якому відбувається погашення.

40. Для цілей моделювання зміна дохідності за коштами, розміщеними в інших банках, інвестиціями у цінні папери, не зазначеними в пунктах 35 та 36 розділу VII цього додатка, іншими процентними активами розраховується з урахуванням зміни дохідності за новими кредитами суб'єктів господарювання у відповідній валюті.

41. Процентний дохід за рік t розраховується за такою формулою:

$$II_t = \sum_n (EIR_PL_{n,t} \bullet PL_{n,t} + EIR_DL_{n,t} \bullet DL_{n,t}) + \sum_m (EIR_{othA_{m,0}} \bullet IS_oth_{A_{m,t}}) \quad (9),$$

де n – сегмент активу відповідно до групи статей активу / типу боржника / типу валюти / переважного виду застави (тільки для кредитів, наданих ФО);

m – інші види процентних активів;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

EIR_PL_n – дохідність працюючих кредитів у розрізі сегментів;

EIR_DL_n – дохідність дефолтних кредитів у розрізі сегментів;

EIR_othA – дохідність інших процентних активів у розрізі сегментів;

PL_n – обсяг працюючих кредитів (на кінець року) у розрізі сегментів;

DL_n – обсяг дефолтних кредитів (на кінець року) у розрізі сегментів;

IS_othA_m – обсяг інших процентних активів (середнє значення за останній місяць звітного періоду) у розрізі сегментів.

42. Вартість процентних зобов'язань розраховується в розрізі сегментів відповідно до групи статей пасиву / типу клієнта / типу валюти та строковості. Для розрахунку вартості зобов'язань використовується інформація банку за звітний рік.

Вартість зобов'язань розраховується за такою формулою:

$$EIR_L_0 = \frac{\sum_{i=1}^{12} IE_i}{\sum_{i=1}^{12} \overline{IS_L_i}} \bullet 12 \quad (10),$$

де i – порядковий номер місяця;

IE_i – процентні витрати за відповідний місяць;

$\overline{IS_L_i}$ – середній залишок за відповідним видом зобов'язання (валовий).

43. Для цілей СТ вартість зобов'язань коригується на прогнозовану зміну середнього рівня відповідних процентних ставок за базовим і несприятливим сценаріями за типом клієнта / типом валюти та строковістю за формулою, наведеною у пункті 44 розділу VII цього додатка.

Вартість зобов'язань зі строком погашення до трьох місяців додатково збільшується на різницю зміни ставок банків за новими депозитами порівняно зі зміною ставок за депозитами більше трьох місяців відповідно до таблиці 7 пункту 43 розділу VII цього додатка за несприятливим сценарієм.

Продовження додатка 5

Таблиця 7

Різниця зміни ставок банків за новими депозитами до трьох місяців порівняно зі зміною ставок за депозитами більше трьох місяців

(відсоткові пункти)

№ з/п	Сегмент	Різниця зміни (до трьох місяців)
1	2	3
1	У національній валюті суб'єктів господарювання	0,0
2	В іноземній валюті суб'єктів господарювання	0,5
3	У національній валюті фізичних осіб	2,5
4	В іноземній валюті фізичних осіб	0,3

Вартість інших процентних зобов'язань (крім депозитів) переоцінюється відповідно до строковості, починаючи з періоду погашення зобов'язань.

Вартість інших процентних зобов'язань (крім депозитів) строком понад горизонт СТ не переоцінюється.

44. Коригування вартості зобов'язань здійснюється за такою формулою:

$$EIR_L_t = EIR_L_0 \times \frac{IR_L_t}{IR_L_0} + \Delta IR_L_s \quad (11),$$

де EIR_L_0 – вартість за видом зобов'язання (у розрізі сегментів) у звітному році;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

IR_L_t – процентна ставка за відповідним видом нових зобов'язань згідно з макроекономічними сценаріями в рік t;

IR_L_0 – процентна ставка за відповідним видом нових зобов'язань у звітному році;

ΔIR_L_s – різниця зміни ставок банків за новими депозитами до трьох місяців відповідно до таблиці 7 пункту 43 розділу VII цього додатка, для решти зобов'язань встановлюється нуль.

45. Для цілей моделювання зміна вартості зобов'язань за коштами, залученими в інших банках, коштами залученими в Національного банку в іноземній валюті, борговими цінними паперами, емітованими банком, іншими залученими коштами, іншими процентними зобов'язаннями розраховується з урахуванням зміни вартості нових депозитів суб'єктів господарювання у відповідній валюті.

46. Процентні витрати за рік *t* розраховуються за такою формулою:

$$IE_t = \sum_m EIR_L_{m,t} \bullet IS_L_{m,t} \quad (12),$$

де m – сегмент зобов'язання відповідно до групи статей пасиву / строковості / типу клієнта / типу валюти;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

EIR_L_m – вартість зобов'язань у сегменті m;

IS_L_m – обсяг зобов'язань у сегменті m (для субординованого боргу на кінець року, для інших зобов'язань – середнє значення за останній місяць звітного періоду).

47. Чистий процентний дохід у кожному з прогнозних років за несприятливим сценарієм після врахування ефектів зміни дохідності активів та вартості зобов'язань, міграції кредитів у дефолтні, а також переоцінки дохідності активів та вартості зобов'язань в іноземній валюті не може перевищувати чистий процентний дохід у звітному році.

48. Для узгодження бази нарахування процентних доходів та витрат у прогнозному періоді розраховується величина Dif_T за формулою:

$$Dif_T = \sum_n PL_{n,0} + \sum_n DL_{n,0} + \sum_m IS_oth_{A_{m,0}} - \sum_m IS_L_{m,0} \quad (13),$$

де $PL_{n,0}$ – обсяг працюючих кредитів (на кінець звітного року) у розрізі сегментів;

$DL_{n,0}$ – обсяг дефолтних кредитів (на кінець звітного року) у розрізі сегментів;

$IS_othA_{m,0}$ – обсяг інших процентних активів (середнє значення за останній місяць звітного року) у розрізі сегментів;

$IS_L_{m,0}$ – обсяг зобов'язань у сегменті m (для субординованого боргу на кінець звітного року, для інших зобов'язань – середнє значення за останній місяць звітного року).

Величина Dif_T порівнюється із різницею середніх процентних активів та зобов'язань, розрахованою за даними банку за грудень 2025 року (далі – Dif_{AVM}). За наявності значної відмінності між Dif_T та Dif_{AVM} здійснюється додаткове коригування процентних доходів (далі – II_{cor}) у кожному році прогнозного періоду:

якщо $Dif_{AVM} > 0$ і $Dif_{AVM} \bullet 0{,}75 > Dif_T$, то $II_{cor} = (Dif_{AVM} \bullet 0{,}75 - Dif_T) \bullet IR_NBU_t$, де IR_NBU_t – прогнозна облікова ставка у відповідному році та сценарії;

якщо $Dif_{AVM} > 0$ і $Dif_{AVM} \bullet 1{,}25 < Dif_T$, то $II_{cor} = (Dif_{AVM} \bullet 1{,}25 - Dif_T) \bullet IR_FO_t$, де IR_FO_t – прогнозна ставка за новими депозитами у національній валюті фізичним особам у відповідному році та сценарії;

якщо $Dif_{AVM} < 0$ і $Dif_{AVM} \bullet 0{,}75 < Dif_T$, то $II_{cor} = (Dif_{AVM} \bullet 0{,}75 - Dif_T) \bullet IR_NBU_t$, де IR_NBU_t – прогнозна облікова ставка у відповідному році та сценарії;

якщо $Dif_{AVM} < 0$ і $Dif_{AVM} \bullet 1{,}25 > Dif_T$, то $II_{cor} = (Dif_{AVM} \bullet 1{,}25 - Dif_T) \bullet IR_FO_t$, де IR_FO_t – прогнозна ставка за новими депозитами у національній валюті фізичним особам у відповідному році та сценарії.

За інших умов $II_{cor} = 0$.

VIII. Прогнозування інших елементів звіту про фінансовий результат у моделі СТ

49. Чистий комісійний дохід (NCI) змінюється з урахуванням макроекономічних показників, у тому числі ВВП, та коригування тарифів за платіжними операціями. Розраховуються за формулою:

$$NCI_t = NCI_{t-1} \bullet (1 + NCI_gr_t) \quad (14),$$

де NCI_gr – річна зміна чистого комісійного доходу, відображена в таблиці 8 пункту 49 розділу VIII цього додатка.

Таблиця 8

Річна зміна чистого комісійного доходу

(відсоткові пункти)

№ з/п	Показник	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5
1	Річна зміна чистого комісійного доходу в базовому макроекономічному сценарії (NCI_gr)	6,2	5,7	5,0
2	Річна зміна чистого комісійного доходу в несприятливому макроекономічному сценарії (NCI_gr)	0,0	2,5	4,7

Неповторювані елементи комісійних доходів та витрат не враховуються в прогнозних періодах.

50. Для цілей СТ використовується такий підхід до розрахунку обсягів резервів ($Prov_t$) – окремо для резервів під кредити ЮО / ФО та окремо для резервів під інші активні банківські операції (балансові та позабалансові):

$$Prov_t = \max(CR_{tl};\ Prov_{il}) + \max(CR_{tO};\ Prov_{iO}) \quad (15),$$

де $Prov_{il}$ – обсяг резервів під кредити ЮО / ФО за даними зовнішнього аудитора (за результатами здійснення оцінки якості активів та прийнятності

забезпечення, сума показників 1 та 2 таблиці 6 “Структура якості активів та розмір кредитного ризику за ними” додатка 3 до Технічного завдання для здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України у 2026 році (далі – Технічне завдання) з урахуванням коригування внаслідок зміни обмінного курсу національної валюти;

$Prov_{iO}$ – обсяг резервів під інші активні банківські операції (балансові та позабалансові) за даними зовнішнього аудитора (за результатами здійснення оцінки якості активів та прийнятності забезпечення, сума показників 3, 4 та 5 таблиці 6 “Структура якості активів та розмір кредитного ризику за ними” додатка 3 до Технічного завдання) з урахуванням коригування внаслідок зміни обмінного курсу національної валюти;

CR_{tI} – обсяг кредитного ризику за кредитами ЮО / ФО;

CR_{tO} – обсяг кредитного ризику за іншими активними банківськими операціями (балансовими та позабалансовими).

Зміна резервів розраховується окремо в національній та іноземній валюті.

51. Адміністративні витрати (Adm_ex), крім витрат на відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, прогнозуються з урахуванням поточної динаміки та прогнозів основних макроекономічних показників, зокрема ІСЦ, за такою формулою:

$$Adm_ex_t = Adm_ex_{t-1} \bullet (1 + Adm_ex_gr_t) \quad (16),$$

де Adm_ex_gr – річна зміна адміністративних витрат, відображена в таблиці 9 пункту 51 розділу VIII цього додатка.

До складу адміністративних витрат включаються лише витрати за агрегацією, здійсненою відповідно до роз’яснень Національного банку.

Неповторювані елементи адміністративних витрат не враховуються в прогнозних періодах.

Витрати на відрахування до Фонду гарантування вкладів ФО у прогнозних періодах збільшуються пропорційно частці депозитів ФО в іноземній валюті та зміні обмінного курсу національної валюти.

Таблиця 9

Річна зміна показників доходів та витрат банків

(відсоткові пункти)

№ з/п	Показник	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 9

1	2	3	4	5
1	Річна зміна адміністративних витрат у базовому макроекономічному сценарії (Adm_ex_gr)	9,4	6,5	5,0
2	Річна зміна адміністративних витрат у несприятливому макроекономічному сценарії (Adm_ex_gr)	13,0	9,0	6,0

52. Результат від купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів розраховується з урахуванням поточної динаміки та прогнозів основних макроекономічних показників, зокрема зміни обмінного курсу національної валюти, за такою формулою:

$$NetG_fxTrade_t = NetG_fxTrade_{t-1} \bullet (1 + NetG_fxTrade_t) \quad (17),$$

де $NetG_fxTrade$ – річна зміна результату від купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів, відображена в таблиці 10 пункту 52 розділу VIII цього додатка.

Таблиця 10

Річна зміна результату від купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів

(відсоткові пункти)

№ з/п	Показник	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5
1	Річна зміна результату від купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів у базовому макроекономічному сценарії (NetG_fxTrade)	-4,7	-7,0	-9,1
2	Річна зміна результату від купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів у несприятливому макроекономічному сценарії (NetG_fxTrade)	23,2	-11,2	-14,9

53. Для прогнозування непроцентних доходів і витрат додатково робляться такі припущення:

1) разові неповторювані доходи / витрати не враховуються;

2) можливі ліквідації активів та припинення операцій у прогнозному періоді не враховуються внаслідок припущення про статичний баланс;

3) вплив зміни обмінного курсу національної валюти (FX_revaluation) розраховується шляхом множення валової відкритої позиції (FX_open_position) на зміну обмінного курсу національної валюти згідно з макроекономічними прогнозами (FX_rate) за такою формулою:

$$FX_revaluation_t = FX_open_position_t \bullet (\frac{FX_rate_t}{FX\ rate_{t-1}} - 1) \quad (18).$$

Розрахунок валової відкритої позиції здійснюється відповідно до вимог Методики № 419-рш та Постанови № 18 із додаванням резервів за активами в іноземній валюті. Водночас до розрахунку валової відкритої валютної позиції здійснюється обмеження відкритої валютної позиції відповідно до встановлених лімітів. У разі від'ємного значення регулятивного капіталу обмеження розраховується стосовно значення регулятивного капіталу, що відповідає встановленому граничному значенню нормативу достатності регулятивного капіталу ($Н_{РК}$) у відповідному сценарії.

54. Інші операційні витрати в першому прогнозному році в несприятливому сценарії додатково збільшуються на суму, що відображає втрати від операційного ризику. Такі втрати розраховуються у сумі 3,5% від експозиції під ризиком під операційний ризик на звітну дату.

55. Інші статті доходів та витрат у прогнозному періоді залишаються сталими. Неповторювані елементи не враховуються в прогнозних періодах.

56. Податок на прибуток (Tax_expense) банку розраховується за формулою:

$$Tax_expense_t = EBT_t \bullet \text{TR}\% \quad (19),$$

де TR – базова ставка податку відповідного року (50% для 2026 року, 25% для 2027 та 2028 років).

Якщо відповідно до моделі СТ у прогнозному періоді очікується від'ємний фінансовий результат до оподаткування (EBT), то податковий актив у відповідних роках прогнозного періоду не виникає. Податковий актив, накопичений за попередні періоди, не використовується.

57. Загальний фінансовий результат розраховується як сума відповідних доходів і витрат для кожного прогнозного року.

Продовження додатка 5

IX. Неповторювані елементи доходів та витрат

58. Національний банк проводить коригування доходів та витрат шляхом неврахування неповторюваних елементів (складових) у прогнозних періодах за всіма елементами звіту про фінансовий результат, крім процентних доходів і витрат.

Коригування ґрунтуються на наявних підтвердженнях неповторюваності події, а також на розумній оцінці повторюваної частини доходів та витрат. Оцінка повторюваної частини здійснюється на основі історичних даних банку та наявних на момент аналізу даних за частину року проведення оцінки стійкості, а також з урахуванням припущення про статичний баланс банку. Неповторювані елементи доходів та витрат визначаються Національним банком.

59. Уважаються неповторюваними та не можуть бути включені в прогнозних періодах такі складові доходів:

1) дохід від модифікації фінансових активів, зобов'язань, лізингу (оренди);

2) дохід від припинення визнання фінансових активів та зобов'язань;

3) дохід від первісного визнання фінансових активів та зобов'язань за іншою вартістю, ніж справедлива вартість;

4) дохід від переоцінки нерухомого майна та інвестиційної нерухомості;

5) дохід від продажу нематеріальних активів та основних засобів;

6) дохід від повернення раніше списаної безнадійної заборгованості;

7) позитивний результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки / збитки.

60. Уважаються неповторюваними та не можуть бути включеними в прогнозних періодах такі складові витрат:

1) витрати від модифікації фінансових активів, зобов'язань, лізингу (оренди);

2) витрати від припинення визнання фінансових активів та зобов'язань;

3) витрати від первісного визнання фінансових активів та зобов'язань за іншою вартістю, ніж справедлива вартість;

4) витрати від переоцінки нерухомого майна та інвестиційної нерухомості, від уцінки запасів на продаж;

5) витрати від продажу нематеріальних активів та основних засобів;

6) негативний результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки / збитки.

61. Неповторювані складові витрат, крім зазначених у пункті 60 розділу IX цього додатка, можуть бути визначені й подані банком для розгляду Національним банком за всіма елементами звіту про фінансовий результат, крім процентних витрат і доходів.

Неповторювані складові витрат визначаються й подаються банком не більше ніж за п'ятьма позиціями (можливе об'єднання пов'язаних складових в одну позицію). Сума за кожною позицією неповторюваних складових, поданих на розгляд Національному банку, повинна становити щонайменше 0,5% регулятивного капіталу банку станом на звітну дату.

Національний банк розглядає та на основі наявного статистичного та/або документального підтвердження від банку визначає можливість неврахування складових витрат у прогнозних періодах.

62. Не вважаються неповторюваними та включаються до прогнозних періодів такі складові доходів / витрат:

1) змінна частина компенсації заробітної плати (премії працівників);

2) витрати на реорганізацію, що не була закінчена до кінця звітного року (об'єднання / поглинання бізнес-одиниць);

3) витрати, пов'язані із судовими процесами, що тривають;

4) витрати на професійні послуги (консультаційні, юридичні, рекрутингові, кур'єрські), крім послуг, пов'язаних із доходами та витратами, зазначеними в пунктах 59, 60 розділу IX цього додатка;

5) витрати на дезінфекцію приміщень та санітарні оброблення;

6) витрати на засоби індивідуального захисту;

7) витрати на охорону здоров'я (у тому числі на медичне страхування працівників);

8) витрати на забезпечення та підтримання безперебійної діяльності банку в умовах воєнного стану;

9) доходи / витрати, пов'язані з функціонуванням платіжних систем (у тому числі Visa, MasterCard);

10) роялті та інші платежі за використання торгових марок.

X. Розрахунок необхідного рівня нормативу достатності регулятивного капіталу ($Н_{РК}$), нормативу достатності капіталу 1 рівня ($Н_{К1}$), нормативу достатності основного капіталу 1 рівня ($Н_{ОК1}$) у моделі СТ

63. Розрахунок прогнозних розмірів основного капіталу 1 рівня (далі – ОК1), капіталу 1 рівня (далі – К1), регулятивного капіталу (далі – РК), нормативу достатності регулятивного капіталу ($Н_{РК}$) (далі – норматив $Н_{РК}$), нормативу достатності капіталу 1 рівня ($Н_{К1}$) (далі – норматив $Н_{К1}$), нормативу достатності основного капіталу 1 рівня ($Н_{ОК1}$) (далі – норматив $Н_{ОК1}$) на кінець кожного року прогнозного періоду здійснюється відповідно до вимог Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368), Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 196 (зі змінами), інших нормативно-правових і розпорядчих актів Національного банку, що визначають методику розрахунку пруденційних нормативів регулювання діяльності банків.

64. Прогноз показників ОК1, К1, РК, нормативів $Н_{РК}$, $Н_{К1}$, $Н_{ОК1}$ здійснюється з використанням даних статистичної звітності на звітну дату з урахуванням усіх коригувань за результатами першого та другого етапів оцінки стійкості банку та включає всі коригуючі проводки за звітний рік, у тому числі з урахуванням результатів зовнішнього аудиту.

65. Сукупний розмір активів, зважених за ступенем кредитного ризику (далі – КР), змінюється в результаті дії таких факторів:

1) зміни обмінного курсу національної валюти відповідно до базового та несприятливого макроекономічних сценаріїв для активів в іноземній валюті;

2) змін в обсягах резервів і відповідних змін у сумі чистих активів.

66. Мінімальний розмір операційного ризику (далі – ОР) змінюється в результаті дії таких факторів:

1) прогнозної зміни процентних доходів і витрат у складі компонента "чистих процентних доходів / витрат, ураховуючи доходи та витрати від лізингу (оренди), та доходу у вигляді дивідендів";

2) прогнозної зміни комісійних доходів і витрат, інших операційних доходів і витрат у складі сервісного компонента;

3) прогнозної зміни результату від переоцінки та від операцій купівлі-продажу в складі фінансового компонента, також до розрахунку враховуються прогнозні дані без розподілу на торгову та банківську книги.

Розрахунок ОР здійснюється з урахуванням вимог Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 156 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 грудня 2025 року № 149) (далі – Положення № 156), прогнозних показників моделі СТ та в прогнозних періодах за агрегацією, здійсненою відповідно до роз'яснень Національного банку.

У прогнозних періодах мінімальний розмір операційного ризику розраховується шляхом розрахунку значення компоненти бізнес-індикатора (далі – КБІ) відповідно до таблиці пункту 6 Положення № 156.

Середнє арифметичне значення курсу гривні до євро у прогнозних періодах з метою розрахунку КБІ визначається виходячи з припущення про паралельні зміни курсу долара та євро.

Значення бізнес-індикатора (БІ) для прогнозних періодів розраховується за такою формулою:

$$БІ_i = \left(\frac{\sum_{i=1}^{n} [|IntInc - IntExp|]_i}{n} + MAX\left(\frac{\sum_{i=1}^{n} ComInc_{Tot_i}}{n}; \frac{\sum_{i=1}^{n} ComExp_{Tot_i}}{n} \right) + \right.$$
$$\left. + MAX\left(\frac{\sum_{i=1}^{n} CoOpExp_Oth_i}{n}; \frac{\sum_{i=1}^{n} OpInc_Oth_i}{n} \right) + \frac{\sum_{i=1}^{n} \left(\left| NetG_{fxTrade_i} + NetG_fxReval_i \right| \right)}{n} \right) \quad (20),$$

де $[|IntInc - IntExp|]$ – абсолютна величина різниці процентних доходів та процентних витрат за *i*-й звітний рік (без урахування знака);

$ComInc_Tot_i$ – комісійні доходи за *i*-й звітний рік;

$ComExp_Tot_i$ – комісійні витрати за *i*-й звітний рік;

$OpExp_Oth_i$ – інші операційні витрати за *i*-й звітний рік;

$OpInc_Oth_i$ – інші операційні доходи за *i*-й звітний рік;

$\left|NetG_{fxTrade_i} + NetG_fxReval_i\right|$ – абсолютна величина суми чистого прибутку (збитку) від операцій з іноземною валютою та чистого прибутку (збитку) від переоцінки іноземної валюти за *i*-й звітний рік для прогнозних періодів.

67. Мінімальний розмір ринкового ризику (далі – РР) змінюється в частині розрахунку компонента валютного ризику в результаті дії фактору зміни відкритої валютної позиції внаслідок зміни обмінного курсу національної валюти відповідно до базового та несприятливого макроекономічних сценаріїв. Під час розрахунку сукупної відкритої валютної позиції враховується зниження чистої вартості активів в іноземній валюті внаслідок погіршення їх якості та формування резервів.

Інші компоненти РР (крім валютного ризику) є сталими протягом прогнозного періоду.

У прогнозних періодах застосовуються коефіцієнти масштабування з урахуванням змін до Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру ринкового ризику, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 грудня 2021 року № 162 (зі змінами), затверджених постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2026 року № 23.

68. Сукупний розмір різниць, що виникають унаслідок переміщення інструментів до банківської / торгової книги (Рі), є сталим протягом прогнозного періоду.

69. У прогнозних періодах визначення сукупної експозиції під ризиком здійснюється за формулою, встановленою у пункті 1.2 глави 1 розділу IV Інструкції № 368 з урахуванням змін, затверджених постановою Правління Національного банку України від 04 березня 2026 року № 23, та без урахування мінімального розміру ризику коригування кредитної оцінки:

$$СЕ = КР + ОР \bullet 12{,}5 + РР \bullet 12{,}5 + Рі - НКР \quad (21),$$

де СЕ – сукупна експозиція під ризиком;

КР – сукупний розмір активів, зважених за ступенем кредитного ризику;

ОР – мінімальний розмір операційного ризику;

РР – мінімальний розмір ринкового ризику;

Рі – сукупний розмір різниць, які виникають внаслідок переміщення інструментів до банківської / торгової книги;

НКР – непокритий кредитний ризик.

70. Для кожного року прогнозного періоду розмір ОК1 розраховується як значення ОК1 попереднього року, скоригованого на фінансовий результат за рік та зміну непокритого кредитного ризику за результатами моделювання. До ОК1 у прогнозному періоді включається фінансовий результат попереднього року (прибуток або збиток). Станом на 01 січня 2026 року до ОК1 ураховується вся сума прибутків минулих років та 2025 року без зменшення на суму дивідендів, крім випадку, визначеного в пункті 71 розділу X цього додатка.

71. Розмір ОК1, К1, РК для розрахунку нормативів $Н_{РК}$, $Н_{К1}$, $Н_{ОК1}$ коригується на суму дивідендів, сплата яких передбачена в поточному році за попередні звітні періоди.

72. Складові додаткового капіталу 1 рівня та капіталу 2 рівня припускаються сталими в прогнозних періодах, крім випадків, визначених у пункті 73 розділу X цього додатка.

73. Розмір субординованого боргу / інструменту з умовами списання / конверсії, який ураховується до капіталу 2 рівня / додаткового капіталу 1 рівня на звітну дату, коригується в прогнозному періоді на такі фактори:

1) прогноз обмінного курсу іноземної валюти;

2) нормативні вимоги до амортизації відповідно до залишкового строку до погашення.

74. Необхідні рівні нормативів достатності капіталу (необхідний рівень нормативів $Н_{ОК1}$, $Н_{К1}$ та $Н_{РК}$) у прогнозному періоді визначаються окремо за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями.

Необхідні рівні нормативів достатності капіталу визначаються згідно з установленими Національним банком граничними значеннями цих нормативів у базовому та несприятливому макроекономічних сценаріях, визначених у таблиці 11 пункту 74 розділу X цього додатка.

Для банку визначається найбільший рівень відхилення (зниження) нормативу $Н_{ОК1}$ стосовно його рівня на звітну дату для кожного року прогнозного періоду окремо за базовим та окремо за несприятливим макроекономічними сценаріями як:

$$\Delta НОК1 = \max\left[\max_t(НОК1_0 - \frac{НОК1_t}{(ОК1_0/НОК1_0)/(ОК_t/НОК1_t)}) ; \Delta НОК1_{2\ этапи}; 0\right] \quad (22),$$

де $НОК1_0$ – рівень нормативу $Н_{ОК1}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$ОК1_0$ – розмір основного капіталу 1 рівня банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$ОК1_t$ – розмір основного капіталу 1 рівня, розрахований за моделлю СТ;

$НОК1_t$ – рівень нормативу $Н_{ОК1}$, розрахований за моделлю СТ;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

$\Delta НОК1_{2\ этапи}$ – відхилення, визначене відповідно до абзацу 2 пункту 49 розділу VIII Технічного завдання [більше з різниці між значенням нормативу $Н_{ОК1}$, установленим в Інструкції № 368, та значенням нормативу $Н_{ОК1}$, розрахованим за результатами двох етапів (першого та другого) оцінки стійкості та нулем].

Необхідний рівень нормативу $Н_{ОК1}$ для банку, для якого виникає ненульове значення відхилення $\Delta НОК1$, установлюється на рівні розрахункового нормативу $\widehat{НОК1}$, що визначається як:

$$\widehat{НОК1} = \frac{НОК1_{гр}}{(ОК1_0/НОК1_0)/(ОК1_j/НОК1_j)} + \Delta НОК1 \quad (23),$$

де $НОК1_{гр}$ – граничне значення нормативу $Н_{ОК1}$;

$НОК1_0$ – рівень нормативу $Н_{ОК1}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$ОК1_0$ – розмір основного капіталу 1 рівня банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$ОК1_j$ – розмір основного капіталу 1 рівня банку, розрахований за моделлю СТ;

$НОК1_j$ – рівень нормативу $Н_{ОК1}$, розрахований за моделлю СТ;

j – індекс, що відповідає порядковому номеру року прогнозного періоду (t), за яким визначено значення $\Delta НОК1$.

Для банку визначається найбільший рівень відхилення (зниження) нормативу $Н_{К1}$ стосовно його рівня на звітну дату для кожного року прогнозного періоду окремо за базовим та окремо за несприятливим макроекономічними сценаріями як:

$$\Delta НК1 = \max\left[\max_t(НК1_0 - \frac{НК1_t}{(К1_0/НК1_0)/(К1_t/НК1_t)}) ; \Delta НК1_{2\ этапи}; 0\right] \quad (24),$$

де $НК1_0$ – рівень нормативу $Н_{К1}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$К1_0$ – розмір капіталу 1 рівня банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$К1_t$ – розмір капіталу 1 рівня банку, розрахований за моделлю СТ;

$НК1_t$ – рівень нормативу $Н_{К1}$, розрахований за моделлю СТ;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

$\Delta НК1_{2\ етапи}$ – відхилення, визначене відповідно до абзацу 2 пункту 49 розділу VIII Технічного завдання [більше з різниці між значенням нормативу $Н_{К1}$, установленим в Інструкції № 368, та значенням нормативу $Н_{К1}$, розрахованим за результатами двох етапів (першого та другого) оцінки стійкості та нулем].

Необхідний рівень нормативу $Н_{К1}$ для банку, для якого виникає ненульове значення відхилення ΔНК1, установлюється на рівні розрахункового нормативу $\widehat{НК1}$, що визначається як:

$$\widehat{НК1} = \frac{НК1_{гр}}{(К1_0/НК1_0)/(К1_j/НК1_j)} + \Delta НК1 \qquad (25),$$

де $НК1_{гр}$ – граничне значення нормативу $Н_{К1}$;

$НК1_0$ – рівень нормативу $Н_{К1}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$К1_0$ – розмір капіталу 1 рівня банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$К1_j$ – розмір капіталу 1 рівня банку, розрахований за моделлю СТ;

$НК1_j$ – рівень нормативу $Н_{К1}$, розрахований за моделлю СТ;

j – індекс, що відповідає порядковому номеру року прогнозного періоду (t), за яким визначено значення ΔНК1.

Для банку визначається найбільший рівень відхилення (зниження) нормативу $Н_{РК}$ стосовно його рівня на звітну дату для кожного року прогнозного періоду окремо за базовим та окремо за несприятливим макроекономічними сценаріями як:

$$\Delta НРК = \max\left[\max_t\left(НРК_0 - \frac{НРК_t}{(РК_0/НРК_0)/(РК_t/НРК_t)}\right); \Delta НРК_{2\ етапи}; 0\right] \qquad (26),$$

де $НРК_0$ – рівень нормативу $Н_{РК}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$РК_0$ – розмір регулятивного капіталу банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$РК_t$ – розмір регулятивного капіталу банку, розрахований за моделлю СТ;

$НРК_t$ – рівень нормативу $Н_{РК}$, розрахований за моделлю СТ;

t – порядковий номер року прогнозного періоду;

$\Delta НРК_{2\ етапи}$ – відхилення, визначене відповідно до абзацу 2 пункту 49 розділу VIII Технічного завдання [більше з різниці між значенням нормативу $Н_{РК}$, установленим в Інструкції № 368, та значенням нормативу $Н_{РК}$, розрахованим за результатами двох етапів (першого та другого) оцінки стійкості та нулем].

Необхідний рівень нормативу $Н_{РК}$ для банку, для якого виникає ненульове значення відхилення ΔНрк, установлюється на рівні розрахункового нормативу $\widehat{Нрк}$, що визначається як:

$$\widehat{НРК} = \frac{НРК_{гр}}{(РК_0/НРК_0)/(РК_j/Нрк_j)} + ΔНРК \quad (27),$$

де $НРК_{гр}$ – граничне значення нормативу $Н_{РК}$;

$НРК_0$ – рівень нормативу $Н_{РК}$ на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$РК_0$ – розмір регулятивного капіталу банку на звітну дату, розрахований за результатами двох етапів оцінки стійкості;

$РК_j$ – розмір регулятивного капіталу банку, розрахований за моделлю СТ;

$НРК_j$ – рівень нормативу $Н_{РК}$, розрахований за моделлю СТ;

j – індекс, що відповідає порядковому номеру року прогнозного періоду (t), за яким визначено значення ΔНрк.

Таблиця 11

Граничні значення нормативів $Н_{РК}$, $Н_{К1}$, $Н_{ОК1}$

(відсотки)

№ з/п	Пруденційні нормативи	За базовим макроекономічним сценарієм			За несприятливим макроекономічним сценарієм		
		2026П	2027П	2028П	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Норматив $Н_{РК}$	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
2	Норматив $Н_{К1}$	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
3	Норматив $Н_{ОК1}$	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

XI. Загальні принципи СТ великих боржників – ЮО

75. СТ великих боржників / контрагентів – ЮО (далі – боржники) проводиться в три етапи:

1) розподіл базової вибірки боржників.

Активи ЮО, що ввійшли до базової вибірки великих (найбільших) боржників – ЮО на етапі перевірки якості активів банку для цілей СТ, розподіляються на три групи:

перша група: активи, які визнано дефолтними;

друга група:

активи боржників із кредитом під інвестиційний проєкт / спеціалізовані кредити;

активи боржників – нерезидентів України;

активи боржників, у яких до базової вибірки ввійшли активи без кредитних зобов'язань на балансі банку;

активи боржників, у яких держава в особі Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів прямо та/або опосередковано є власником 51 і більше відсотків статутного капіталу та одночасно має право вирішального впливу на господарську діяльність боржника;

активи боржників, основний вид діяльності яких класифікується за секцією О "Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування" відповідно до Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010, затвердженої наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 457 (зі змінами) (далі – КВЕД);

третя група: активи боржників, що не потрапили до перших двох груп.

Інформація про боржників береться зі звіту аудитора про результати першого етапу оцінки стійкості банку та даних банку;

2) перевірка цілісності та повноти всієї інформації, потрібної для проведення СТ, включаючи:

фінансову звітність боржника;

підтверджену аудитором консолідовану / комбіновану фінансову звітність групи під спільним контролем (далі – ГСК) / групи пов'язаних контрагентів (далі – ГПК), до яких належить боржник, у разі врахування інформації про належність до ГСК / ГПК під час першого етапу оцінки стійкості банку.

Якщо інформація є неповною або містить помилки, то банк надає додаткову інформацію або пояснення на запит Національного банку в установлений у запиті строк. Якщо банк не надав додаткових даних та/або пояснень протягом установленого в запиті строку, то такі дані та/або інформація приймаються до СТ з урахуванням наявної публічної інформації;

3) розрахунок впливу макроекономічних сценаріїв на розмір кредитного ризику за активними операціями боржників.

Для цілей СТ робиться припущення, що макроекономічні показники мають прямий та непрямий вплив на показники фінансової звітності.

Боржники, активні операції яких належать до третьої групи ЮО відповідно до вимог підпункту 1 пункту 75 розділу XI цього додатка, підлягають СТ із прогнозуванням таких показників боржника з урахуванням макроекономічних сценаріїв:

показників фінансової звітності боржників та ГСК / ГПК, до яких належать боржники;

рівня боргового навантаження (далі – показник співвідношення боргу до EBITDA) боржників та ГСК / ГПК, до яких належать боржники, порядок розрахунку якого визначено в пункті 86 розділу XIII цього додатка;

модифікованого коефіцієнта покриття процентів (далі – показник ICR_M), порядок розрахунку якого визначено в пункті 87 розділу XIII цього додатка;

розміру кредитного ризику боржника.

Для боржників, активи яких віднесені до першої та другої груп відповідно до вимог підпункту 1 пункту 75 розділу XI цього додатка, прогнозування фінансових показників не здійснюється.

За активами першої та другої груп здійснюється переоцінка суми боргу під впливом зміни обмінного курсу національної валюти, переоцінка вартості застави згідно з макроекономічними сценаріями.

76. СТ боржників здійснюється з урахуванням вимог Технічного завдання, Правил роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, затверджених постановою Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23 (зі змінами) (далі – Правила № 23), Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351), та вимог цього додатка.

77. У прогнозних періодах для розрахунку кредитного ризику клас боржника змінюється відповідно до пунктів 78–81 розділу XI цього додатка.

78. Клас боржника змінюється за наявності таких умов:

1) якщо немає інформації про боржника, зазначеної в підпункті 2 пункту 84 розділу XII цього додатка, за боржником визнається подія дефолту та встановлюється 10 (найнижчий) клас;

2) якщо розрахункове значення показника ICR_M у прогнозних періодах є нижчим за рівень, передбачений у підпункті 1 пункту 87 розділу XIII цього додатка, за боржником визнається подія дефолту та встановлюється 10 (найнижчий) клас, крім випадків, визначених у пункті 80 розділу XI цього додатка;

3) якщо розрахункове значення показника ICR_M у прогнозних періодах є нижчим за рівень, установлений у підпункті 2 пункту 87 розділу XIII цього додатка, або розрахункове значення показника співвідношення боргу до EBITDA в прогнозних періодах перевищує рівень, визначений у пункті 86 розділу XIII цього додатка, за боржником визнається ознака надмірного боргового

навантаження та встановлюється 9 клас, крім випадків, визначених у пункті 80 розділу XI цього додатка;

4) якщо боржник належить до ГСК / ГПК та є підстави для коригування класу боржника відповідно до пунктів 79, 80 розділу XI цього додатка.

79. У прогнозному періоді здійснюється додаткове коригування (пониження) класу боржника з урахуванням належності такого боржника до ГСК / ГПК:

1) якщо значення показника ICR_M за ГСК, до якої належить боржник, у прогнозних періодах є нижчим за рівень, визначений у підпункті 1 пункту 87 розділу XIII цього додатка, за боржником визнається ознака надмірного боргового навантаження та встановлюється 9 клас;

2) якщо значення показника ICR_M за ГСК / ГПК, до якої належить боржник, у прогнозних періодах є нижчим за рівень, визначений у підпункті 2 пункту 87 розділу XIII цього додатка, або розрахункове значення показника співвідношення боргу до EBITDA такої ГСК / ГПК у прогнозних періодах перевищує рівень, визначений у пункті 86 розділу XIII цього додатка, та водночас у банку немає сформованого судження щодо того, що належність боржника до ГСК / ГПК не має вагомого впливу на його фінансовий стан, за боржником визнається ознака надмірного боргового навантаження та встановлюється 9 клас.

80. У прогнозному періоді здійснюється додаткове коригування (підвищення) класу боржника, для якого виконується умова підпункту 2 та/або підпункту 3 пункту 78 розділу XIII цього додатка, з урахуванням належності такого боржника до ГСК / ГПК, подія дефолту або ознака надмірного боргового навантаження не визнається та боржнику не встановлюється 9 або 10 (найнижчий) клас за одночасного дотримання таких умов:

1) невиконання умов пункту 79 розділу XI цього додатка;

2) борг боржника – юридичної особи в повній сумі забезпечено:

безумовною та безвідкличною гарантією / фінансовою порукою материнської компанії / контролера та учасника ГСК, фінансова звітність якого свідчить, що він генерує грошові потоки групи або володіє / розпоряджається активами групи (якщо він не є материнською компанією / контролером), наданою безпосередньо на користь банку. Борг боржника може бути забезпечений фінансовою порукою від операційної компанії ГСК / ГПК, до якої належить боржник, якщо гарантія не може бути надана материнською

компанією / контролером / учасником ГСК, ураховуючи вимоги законодавства країни її / його місцезнаходження, або якщо банком визнана лише ГПК. За такої умови операційна компанія групи повинна бути прибутковою та мати чистий прибуток після сплати податків (рядок 2350 у формі № 2 "Звіт про фінансові результати") за даними останньої фінансової звітності;

безвідкличним резервним акредитивом, що виконує функцію фінансової гарантії, випущеним банком, що має інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, на замовлення материнської компанії / контролера учасника ГСК / ГПК, до якої належить боржник.

81. У прогнозних періодах припинення визнання події дефолту та зняття ознаки надмірного боргового навантаження не здійснюється, крім випадків, установлених у пункті 80 розділу XI цього додатка.

82. Для ГСК, до яких належать боржники, материнські компанії яких є нерезидентами та клас яких на дату проведення СТ визначається на підставі чинного кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, прогнозування фінансової звітності не здійснюється. Коригування, визначені в пункті 79 розділу XI цього додатка, не здійснюються. Коригування, установлені в пункті 80 цього додатка, здійснюються, якщо фінансовий клас такої ГСК, що визначений банком на дату проведення СТ, не відповідає 9 або 10 (найнижчому) класу.

83. Для оцінки кредитного ризику боржника, клас якого було понижено до 9 класу, боржнику встановлюється середнє значення PD із відповідного діапазону значень для 9 класу боржника – ЮО, визначеного в Положенні № 351.

XII. Вхідні дані моделі СТ великих боржників – ЮО

84. Вхідні дані містять:

1) результати першого етапу оцінки стійкості банків станом на звітну дату:

сума експозиції під ризиком (EAD);

дата погашення (строк дії договору), процентна ставка, сума нарахованих та сплачених відсотків за минулі періоди та дані щодо забезпечення за кожним видом активних операцій, за якими визначається кредитний ризик;

результати перевірки достовірності оцінки та прийнятності забезпечення;

характеристики боржників: клас боржника, стан обслуговування боргу, інформація про наявність факторів, на підставі яких банк зобов'язаний скоригувати клас боржника, розрахований кредитний ризик;

дані для оцінки та результати оцінки критеріїв дефолту відповідно до пункту 2^9 Правил № 23;

інші результати оцінки якості активів банку, прийнятності забезпечення за боржниками, а також ГСК / ГПК, до яких належать боржники, та інша необхідна інформація (за потреби);

2) фінансову звітність боржників, підтверджену аудитором, консолідовану / комбіновану фінансову звітність ГСК / ГПК, до яких належать боржники, з урахуванням вимог абзацу другого підпункту 1 пункту 48 розділу IV Положення № 351: річний баланс та звіт про фінансовий результат за останні два роки;

3) розшифрування даних фінансової звітності (з урахуванням принципу матеріальності):

річного балансу – у частині деталізації зобов'язань боржника (у розрізі кредиторів, валюти), для фінансових та лізингових компаній (компанії, основний вид діяльності яких класифікується за розділами 64 "Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення", 66 "Допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування" КВЕД) (далі – розділи 64, 66 КВЕД) – додатково в частині довгострокових фінансових інвестицій та довгострокової дебіторської заборгованості;

звіту про фінансовий результат – у частині деталізації інших операційних доходів / витрат (у тому числі із зазначенням разових неповторюваних складових інших операційних доходів / витрат відповідно до підпункту 4 пункту 2^{11} Правил № 23), інших доходів / витрат, фінансових витрат, для фінансових та лізингових компаній (компанії, основний вид діяльності яких класифікується за розділами 64, 66 КВЕД) – додатково в частині виручки та собівартості;

4) звітність ГСК / ГПК, до яких належать боржники, та які є нерезидентами, подається з урахуванням терміну подання фінансової звітності до органів державної влади відповідно до законодавства країни їх місцезнаходження;

5) копії документів про надані гарантії / поруки / резервного акредитива відповідно до підпункту 1 пункту 2^{11} Правил № 23 та підпункту 3 пункту 63 Положення № 351;

6) інформацію про розмір процентної ставки за кредитами в інших банках / фінансових установах та за випущеними облігаціями на рівні боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник;

7) копії документів, що підтверджують факт субординації інших зобов'язань боржника стосовно кредитів банку;

Продовження додатка 5

8) судження банку відповідно до пункту 2^3 постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23 “Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп” (зі змінами) та/або пунктів 63 та 64 розділу IV Положення № 351.

XIII. Підходи до оцінки боржників у прогнозних періодах

85. СТ здійснюється з використанням двох макроекономічних сценаріїв – базового та несприятливого. Період прогнозування становить три роки.

Макроекономічні показники за базовим макроекономічним сценарієм, розробленим Національним банком, які використовують для СТ великих боржників, наведено в таблиці 12 пункту 85 розділу XIII цього додатка.

Таблиця 12

Складові базового макроекономічного сценарію для кластерів великих боржників

№ з/п	Показник	2025[1]	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6
1	Реальні кінцеві споживчі витрати домашніх господарств (зміна порівняно з попереднім роком, %)	7,5	3,8	4,4	4,2
2	ІСЦ (у середньому за період, %)	112,8	108,0	107,5	105,6
3	Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) (у середньому за період, %)	118,0	109,8	110,4	108,7
4	ІЦВ (порівняно з груднем попереднього року, %)	108,2	111,3	109,4	107,9
5	Виробництво (урожай) зернових в Україні (зміна порівняно з попереднім роком, %)	13,0	-0,9	1,0	2,4
6	Виробництво (урожай) олійних в Україні (зміна порівняно з попереднім роком, %)	-12,7	8,6	5,9	2,8
7	Виробництво промислової продукції (зміна порівняно з попереднім роком, %)	2,0	1,0	2,9	4,5
8	Індекс цін у національній валюті на пальне (зміна порівняно з попереднім роком, %)	6,4	24,4	1,7	1,1

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 12

1	2	3	4	5	6
9	Індекс цін в іноземній валюті на зернові (зміна порівняно з попереднім роком, %)	20,9	0,4	0,9	0,4
10	Індекс цін в іноземній валюті на соняшникову олію (зміна порівняно з попереднім роком, %)	20,1	15,4	0,0	0,0
11	Індекс цін в іноземній валюті на добрива (зміна порівняно з попереднім роком, %)	24,9	59,7	-25,9	0,0
12	Індекс цін на сирі продовольчі товари (зміна порівняно з попереднім роком, %)	7,4	9,2	5,2	3,3
13	Індекс цін на перероблені продовольчі товари (зміна порівняно з попереднім роком, %)	12,1	7,6	4,1	2,9
14	Індекс адміністративно регульованих цін (зміна порівняно з попереднім роком, %)	9,7	14,0	14,4	11,4

[1] Фактичні значення та оцінки Національного банку.

Прогноз за показниками, наведеними в рядках 1, 7 таблиці 12 пункту 85 розділу XIII цього додатка, отримано з консенсус-прогнозу, підготовленого компанією “Focus Economics” у квітні 2026 року; за показником 4 – з постанови Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2025 року № 946 “Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026–2028 роки”; за показником 10 – зі звіту “World Economic Outlook (WEO)” (квітень 2026 року), підготовленого Міжнародним валютним фондом; за показником 11 – зі звіту Групи Світового банку “Commodity Markets Outlook” (квітень 2026 року); за іншими показниками – за оцінками Національного банку. Для показників, для яких немає прогнозів Національного банку, були застосовані експертні оцінки під час формування прогнозних значень.

Макроекономічні показники за несприятливим макроекономічним сценарієм, розробленим Національним банком, які використовують для СТ великих боржників, наведено в таблиці 13 пункту 85 розділу XIII цього додатка.

Продовження додатка 5

Таблиця 13

Складові несприятливого макроекономічного сценарію для кластерів великих боржників

№ з/п	Показник	2025[1]	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5	6
1	Реальні кінцеві споживчі витрати домашніх господарств (зміна порівняно з попереднім роком, %)	7,5	-4,2	-1,5	2,9
2	ІСЦ (у середньому за період, %)	112,8	113,4	109,8	106,4
3	ІЦВ (у середньому за період, %)	118,0	110,8	111,3	107,7
4	ІЦВ (порівняно з груднем попереднього року, %)	108,2	113,3	109,2	106,2
5	Виробництво (урожай) зернових в Україні (зміна порівняно з попереднім роком, %)	13,0	-6,3	-6,1	6,1
6	Виробництво (урожай) олійних в Україні (зміна порівняно з попереднім роком, %)	-12,7	-3,6	-3,2	3,2
7	Виробництво промислової продукції (зміна порівняно з попереднім роком, %)	2,0	-5,4	-2,7	1,8
8	Індекс цін у національній валюті на пальне (зміна порівняно з попереднім роком, %)	6,4	27,4	9,7	0,9
9	Індекс цін в іноземній валюті на зернові (зміна порівняно з попереднім роком, %)	20,9	11,3	6,0	1,2
10	Індекс цін в іноземній валюті на соняшникову олію (зміна порівняно з попереднім роком, %)	20,1	15,9	7,4	-0,3
11	Індекс цін в іноземній валюті на добрива (зміна порівняно з попереднім роком, %)	24,9	59,7	3,0	0,3
12	Індекс цін на сирі продовольчі товари (зміна порівняно з попереднім роком, %)	7,4	14,7	7,7	2,1

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 13

1	2	3	4	5	6
13	Індекс цін на перероблені продовольчі товари (зміна порівняно з попереднім роком, %)	12,1	13,0	6,8	5,3
14	Індекс адміністративно регульованих цін (зміна порівняно з попереднім роком, %)	9,7	16,2	10,9	7,9

[1] Фактичні значення та оцінки Національного банку.

86. Для цілей СТ у прогнозних періодах оцінюється рівень боргового навантаження боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, як співвідношення суми короткострокового та довгострокового боргу[1] і фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації, скоригованого (зменшеного) на фінансові / процентні витрати за зобов'язаннями боржника за договорами довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями – фінансовими установами), а також скоригованого на разові неповторювані складові інших операційних доходів / витрат (показник співвідношення боргу до EBITDA).

Рівень боргового навантаження визначається надмірним і за боржником / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, визначається ознака надмірного боргового навантаження та встановлюється 9 клас, якщо показник співвідношення боргу до EBITDA перевищує:

6 – на кінець першого прогнозного року;

5 – на кінець другого та третього прогнозних років.

Для цілей розрахунку показника співвідношення боргу до EBITDA:

не враховується борг за зобов'язаннями перед кредиторами, умовами договорів з якими передбачено субординацію сплати тіла та процентів за кредитами / іншими зобов'язаннями цих кредиторів до погашення кредиту в банку;

[1] Для великих та середніх підприємств / ГСК / ГПК – сума короткострокових та довгострокових зобов'язань за даними форми № 1 "Баланс": р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 гр. 4 + поворотна фінансова допомога, у тому числі яка відображається в р. 1690 гр. 4. Для малих підприємств – сума короткострокових та довгострокових зобов'язань за даними форми № 1-м (1-мс) "Баланс": р. 1595 + р. 1600 + р. 1610 гр. 4 + поворотна фінансова допомога, у тому числі яка відображається в р. 1690 гр. 4.

не враховується борг за зобов'язаннями з довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями – фінансовими установами), що визначається на підставі розшифрувань даних фінансової звітності, визначених у підпункті 3 пункту 84 розділу XII цього додатка.

Для боржників, які здійснюють діяльність з надання фінансових послуг у сфері страхування, фінансового лізингу, інших фінансових послуг, показник співвідношення боргу до EBITDA не розраховується і коригування, установлені в пунктах 79, 80 розділу XI цього додатка за цим показником, не здійснюються.

87. Для цілей СТ у прогнозних періодах для кожного боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, розраховується показник ICR_M як співвідношення фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації[2], скоригованого (зменшеного) на фінансові / процентні витрати за зобов'язаннями боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, за договорами довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями – фінансовими установами), а також скоригованого на разові неповторювані складові інших операційних доходів / витрат, та розрахункового обсягу річних фінансових витрат за сукупною сумою боргу боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, що підлягають сплаті протягом відповідного прогнозного періоду.

Для розрахунку обсягу річних фінансових витрат сума основного боргу боржника або ГСК / ГПК, до якої належить боржник, за даними річної фінансової звітності боржника або консолідованої / комбінованої фінансової звітності ГСК / ГПК, до якої належить боржник, множиться на річну процентну ставку за цим договором / договорами, яка діяла на відповідну дату фінансової звітності боржника, або консолідованої / комбінованої фінансової звітності такої

---

[2] Для великих та середніх підприємств / ГСК / ГПК – фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації за даними форми № 2 "Звіт про фінансові результати": р. 2190 – р. 2195 + р. 2515 гр. 3.

Для малих підприємств – фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації за даними форми № 2-м "Звіт про фінансові результати": р. 2000 – р. 2050 + р. 2120 – р. 2180 гр. 3 + амортизація [за наявності даних у розшифруваннях, якщо їх немає – за розрахунком: р. 1012 гр. 4 – 1012 гр. 3 (не менше нуля)].

Для мікропідприємств – фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації за даними форми № 2-мс "Звіт про фінансові результати": р. 2000– р. 2050 гр. 3 + амортизація [за наявності даних у розшифруваннях, якщо їх немає – за розрахунком: р. 1012 гр. 4 – 1012 гр. 3 (не менше нуля)].

ГСК / ГПК з урахуванням припущень, передбачених у пункті 88 розділу XIII цього додатка.

За результатами розрахунку показника ICR_M протягом прогнозних періодів:

1) за боржником / ГСК визнається подія дефолту, якщо показник ICR_M у прогнозному періоді матиме значення, нижче за рівень, передбачений у таблиці 14 пункту 87 розділу XIII цього додатка. Такі значення встановлюються з урахуванням припущення, що боржнику та групі потрібно спрямовувати частину доходу на обслуговування основної суми боргу.

Таблиця 14

Граничне значення ICR_M

№ з/п	Граничне значення коефіцієнта	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5
1	Граничне значення коефіцієнта ICR_M	1,0	1,2	1,3

2) за боржником / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, визначається ознака надмірного боргового навантаження, якщо показник ICR_M у прогнозному періоді є нижчим за рівень, визначений у таблиці 14 пункту 87 розділу XIII цього додатка, збільшений на 0,5.

88. Протягом трьох прогнозних періодів фінансові витрати для цілей оцінки показника ICR_M розраховуються за такими припущеннями незалежно від строку кредиту станом на звітну дату:

1) розрахунок фінансових витрат ґрунтується на припущенні про незмінність розміру основної суми боргу боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник. Припускається, що борг боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, що погашається протягом прогнозного періоду, заміщується боргом за подібними критеріями типу, якості та терміном погашення (крім кредитів державної програми підтримки “Доступні кредити 5-7-9”);

2) для розрахунку очікуваних фінансових витрат боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, використовуються процентні ставки за алгоритмом нижче.

Якщо процентна ставка за боргом боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, у банку є нижчою за процентну ставку за кредитами банків для суб’єктів господарювання, передбачену базовим або несприятливим макроекономічним сценарієм, більше ніж на 30% для заборгованості в

національній валюті або більше ніж на 25% для заборгованості в іноземній валюті, то застосовуються такі процентні ставки:

у національній валюті – на 30% нижча за ставку, визначену в базовому або несприятливому макроекономічному сценарії для суб'єктів господарювання в національній валюті (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка);

в іноземній валюті – на 25% нижча за ставку, визначену в базовому або несприятливому макроекономічному сценарії для суб'єктів господарювання в іноземній валюті (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка);

3) для розрахунку очікуваних фінансових витрат боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, використовуються процентні ставки, установлені банком для цього/цієї боржника / ГСК / ГПК, якщо процентна ставка за боргом у банку:

є нижчою за процентну ставку за кредитами банків для суб'єктів господарювання, передбачену базовим або несприятливим макроекономічним сценарієм (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка), але менше ніж на 30% для заборгованості в національній валюті або на 25% – для заборгованості в іноземній валюті,

або

є вищою чи дорівнює ставці, установленій у базовому або несприятливому макроекономічному сценарії для кредитів суб'єктів господарювання у відповідній валюті (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка),

або

для кредитів із плаваючою процентною ставкою передбачається коригування ставки на величину зміни ставок для кредитів з плаваючою ставкою, зазначених у таблиці 6 пункту 38 розділу VII цього додатка;

4) якщо немає інформації про процентні ставки за борговими зобов'язаннями боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, використовуються ставки, передбачені базовим або несприятливим макроекономічним сценарієм для кредитів суб'єктів господарювання у відповідній валюті (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка);

5) за кредитами державної програми підтримки "Доступні кредити 5-7-9" та інших програм підтримки кредитування розрахунок здійснюється за компенсаційною (пільговою) процентною ставкою. Після настання строку погашення відповідно до умов договору в прогнозних періодах розрахунок здійснюється за процентною ставкою відповідно до ставки, передбаченої

базовим або несприятливим макроекономічним сценарієм для кредитів суб'єктів господарювання у відповідній валюті (таблиця 1 пункту 7 розділу II цього додатка та/або таблиця 2 пункту 8 розділу II цього додатка);

6) для розрахунку показника ICR_M не враховуються проценти за зобов'язаннями перед кредиторами, умовами договорів з якими передбачено субординацію сплати тіла та процентів за кредитами / іншими зобов'язаннями цих кредиторів до погашення кредиту в банку;

7) поворотна фінансова допомога класифікується в безпроцентні зобов'язання боржника (якщо не зазначено інше).

89. Для оцінки фінансового результату від операційної діяльності до відрахування амортизації використовуються такі коригування:

1) самостійно визначені банком разові / неповторювані складові інших операційних доходів / витрат у розшифруванні даних фінансової звітності відповідно до підпункту 4 пункту 2^{11} Правил № 23, що подаються згідно з вимогами підпункту 3 пункту 84 розділу XII цього додатка. Національний банк за потреби коригує дані банку щодо разовості / неповторюваності таких складових.

Уважаються неповторюваними та не можуть включатися до прогнозних періодів такі складові доходів / витрат:

доходи / витрати від операційної курсової різниці;

доходи / витрати від купівлі-продажу іноземної валюти;

податкові пільги;

доходи / витрати від списання інших оборотних активів;

доходи / витрати від реалізованих виробничих запасів та основних засобів;

доходи від безоплатно одержаних оборотних активів або фінансової допомоги;

доходи / витрати від списання кредиторської заборгованості;

переоцінка (крім переоцінки / уцінки залишків готової продукції, запасів, доходів / витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції);

штрафи, пені, неустойки;

сумнівні та безнадійні борги;

витрати від знецінення запасів;

нестачі та витрати від псування цінностей;

собівартість проданих активів;

резерви під активні операції;

збитки, визначені відповідно до Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності, затвердженої наказом Міністерства економіки України та Фонду державного майна України від 18 жовтня 2022 року № 3904/1223, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2022 року за № 1522/38858;

інші одноразові доходи / витрати;

2) не вважаються неповторюваними та включаються до прогнозних періодів такі складові доходів та витрат:

дохід від оренди;

дохід або витрати від визнання первісної вартості біологічних активів;

амортизація (об'єктів лізингу);

адміністративні витрати, інші звичайні витрати, податки та збори;

витрати на збут;

змінна частина компенсації заробітної плати (премії працівників);

витрати на реорганізацію, що не була закінчена до кінця звітного року (об'єднання / поглинання бізнес-одиниць);

витрати, пов'язані із судовими процесами, що тривають;

витрати на професійні послуги (консультаційні, юридичні, рекрутингові, кур'єрські);

витрати на дезінфекцію приміщень та санітарні оброблення;

витрати на засоби індивідуального захисту;

витрати на охорону здоров'я (у тому числі на медичне страхування працівників);

витрати на забезпечення та підтримання безперебійної діяльності боржника в умовах воєнного стану;

інші операційні доходи та витрати;

3) якщо немає інформації про інші одноразові доходи / витрати або інформація не є повною, операційні доходи вважаються неповторюваними, операційні витрати не вважаються неповторюваними;

4) Національний банк коригує (зменшує) фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації на фактичні фінансові / процентні витрати за останній звітний рік за зобов'язаннями боржника за договорами довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями-фінансовими установами).

Продовження додатка 5

XIV. Прогнозування елементів звіту про фінансовий результат великих боржників – ЮО для цілей СТ

90. Робиться припущення про безперервність діяльності боржників.

91. Доходи та витрати прогнозуються залежно від виду економічної діяльності боржника / ГСК / ГПК.

92. Для цілей СТ сукупність видів економічної діяльності групується в однорідні кластери.

Сформовані кластери боржників для проведення СТ наведені в таблиці 15 пункту 92 розділу XIV цього додатка.

Таблиця 15

Кластери боржників для проведення СТ

№ з/п	Назва кластеру	Секція КВЕД	Розділ КВЕД	Клас КВЕД
1	2	3	4	5
1	Сільське господарство	A	01–03	01.11–03.22
2	Виробництво олії та тваринних жирів	C	10	10.41
3	Виробництво харчових продуктів, крім виробництва олії та тваринних жирів	C	10–11	10.11–10.39, 10.42–10.92, 11.01–11.07
4	Переробна промисловість, крім виробництва харчових продуктів	C	12–33	12.00–33.20
5	Операції з нерухомістю, торгівля електроенергією та паливом	D, L, G	35, 46, 47, 68	35.11–35.30, 46.71, 47.30, 68.10–68.32
6	Оптова торгівля зерном та іншою продукцією рослинництва	G	46	46.21

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 15

1	2	3	4	5
7	Інша оптова та роздрібна торгівля, крім торгівлі електроенергією, паливом та оптової торгівлі зерном та іншою продукцією рослинництва	G	45, 46, 47	45.11–45.40, 46.11–46.19, 46.22–46.69, 46.72–47.29, 47.41–47.99
8	Інші види діяльності	B, E, F, H, I, J, K, M, N, P, Q, R, S, T, U	05–09, 36–39, 41–43, 49–53, 55–56, 58–63, 64–66, 69–75, 77–82, 85, 86–88, 90–93, 94–96, 97–98, 99	05.10–09.90, 36.00–39.00, 41.10–43.99, 49.10–53.20, 55.10–56.30, 58.11–63.99, 64.11–66.30, 69.10–75.00, 77.11–82.99, 85.10–85.60, 86.10–88.99, 90.01–93.29, 94.11–96.09, 97.00–98.20, 99.00

93. Визначення галузі та кластеру здійснюється згідно з даними виду економічної діяльності боржника / ГСК / ГПК, до якої належить боржник, визначеного на підставі наданого розшифрування даних звітності.

94. Для кожного кластеру визначаються фактори – макроекономічні показники, що мають вплив на обсяги виробництва (Q), ціну продукції (Ps) та ціну основних елементів собівартості (Pcogs) боржників, що належать до цього кластеру. Для боржників чистий дохід від реалізації та собівартість

визначаються шляхом накладання зміни факторів ціни та обсягів виробництва на показники доходу та собівартості попереднього року.

95. Деталізація формул, використаних для розрахунку прогнозних значень доходу та собівартості для кластерів, наведена в таблиці 16 пункту 95 розділу XIV цього додатка.

Таблиця 16

Прогнозування доходу від реалізації та собівартості у звіті про фінансовий результат для кластерів

№ з/п	Елемент	Підхід до оцінки
1	2	3
1	Чистий дохід від реалізації продукції (S)	$S_t = S_{t-1} \bullet (1 + \Delta Q_t) \bullet (1 + \Delta Ps_t)$ (28), де ΔQ_t – зміна фактору обсягу виробництва; ΔPs_t – зміна фактору цін на продукцію
2	Інші доходи (OS)	$OS_t = OS_{t-1} \bullet \frac{S_t}{S_{t-1}}$ (29), де S_t – чистий дохід від реалізації продукції
3	Собівартість реалізованої продукції (COGS)	$COGS_t = (COGS_{t-1} - DA_{t-1}) \bullet (1 + \Delta Q_t) \bullet$ $\bullet (1 + \Delta Pcogs_t) + DA_t$ (30), де ΔQ_t – зміна фактору обсягу виробництва; $\Delta Pcogs_t$ – зміна фактору цін елементів собівартості; DA_t – амортизація

Для цілей СТ розрахунковий валовий дохід[3] у прогнозних періодах коригується з урахуванням співвідношення собівартості реалізованої продукції та чистого доходу від реалізованої продукції (далі – валова маржа), яка не може перевищувати більше з двох значень: валова маржа звітного року та 20%. У разі перевищення розрахунковим валовим доходом відповідного показника його рівень також знижується.

Деталізація факторів впливу на дохід від реалізації продукції та собівартості для кластерів наведена в таблиці 17 пункту 95 розділу XIV цього додатка. Відсотки, зазначені в дужках, відображають вагові коефіцієнти складових.

---

[3] Для великих, середніх, малих та мікропідприємств валовий дохід – це різниця між показниками чистого доходу від реалізації та собівартості реалізованої продукції.

Продовження додатка 5

Таблиця 17

Фактори впливу на дохід від реалізації продукції та собівартості для кластерів

№ з/п	Назва кластеру	Виробництво (Q)	Дохід (Ps)	Собівартість (Pcogs)
1	2	3	4	5
1	Сільське господарство	Індекси виробництва зернових (80%) та олійних (20%) в Україні	Індекси цін на зернові (70%) та на сирі продовольчі товари (30%)	ІСЦ (60%), індекси цін на добрива (10%), зернові (10%) та пальне (10%), зміна курсу грн/дол. США (10%)
2	Виробництво олії та тваринних жирів	Індекс виробництва олійних в Україні (100%)	Індекс цін на соняшникову олію (70%) та на сирі продовольчі товари (30%)	Індекс цін на соняшникову олію (50%), ІСЦ (40%) та індекс цін на добрива (10%)
3	Виробництво харчових продуктів, крім виробництва олії та тваринних жирів	Реальні кінцеві споживчі витрати домашніх господарств (100%)	Індекс цін на перероблені продовольчі товари (100%)	Індекс цін на сирі продовольчі товари (80%), ІСЦ (10%) та індекс цін на зернові (10%)
4	Переробна промисловість, крім виробництва	Індекс виробництва промислової продукції (70%),	ІЦВ (80%), ІСЦ (20%)	ІСЦ (40%), індекс адміністративно регульованих цін (30%) та

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 17

	харчових продуктів	реальний ВВП (30%)		індекс цін на пальне (30%)
5	Операції з нерухомістю, торгівля електроенергією та паливом	Реальний ВВП (100%)	ІСЦ (50%), індекс цін на пальне (30%), індекс адміністративно регульованих цін (20%)	ІСЦ (50%), ІЦВ (10%), індекс цін на пальне (40%)
6	Оптова торгівля зерном та іншою продукцією рослинництва	Індекси виробництва зернових (80%) та олійних (20%) в Україні	Індекс цін на зернові (100%)	Індекс цін на зернові (100%)
7	Інша оптова та роздрібна торгівля, крім торгівлі електроенергією, паливом та оптової торгівлі зерном та іншою продукцією рослинництва	Реальний ВВП (50%), реальні кінцеві споживчі витрати домашніх господарств (50%)	ІЦВ (80%), ІСЦ (20%)	ІСЦ (50%), ІЦВ (40%), зміна курсу грн/дол. США (10%)
8	Інші види діяльності	Реальний ВВП (100%)	ІСЦ (100%)	ІСЦ (100%)

96. Для цілей СТ для боржників – ЮО, які здійснюють діяльність з надання фінансових послуг у сфері страхування, фінансового лізингу, інших фінансових послуг, фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації визначається:

1) без урахування фінансових витрат на обслуговування боргу, що належать до фінансових витрат за сукупним боргом таких боржників в усіх банках-кредиторах та інших фінансових установах за відповідний період за кредитними договорами перед банками-кредиторами та іншими кредиторами – фінансовими установами та за відсотками за договорами фінансового лізингу перед усіма банками-лізингодавцями та іншими лізингодавцями – фінансовими установами, що підлягають сплаті згідно з умовами договорів.

Такі витрати належать до фінансових витрат за сукупним кредитним портфелем боржника за відповідний період;

2) з урахуванням фінансових / процентних витрат, що відображаються у Звіті про фінансові результати за зобов'язаннями боржника за договорами довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями – фінансовими установами);

3) з урахуванням фінансових доходів за умови, що вони не є разовими неповторюваними складовими фінансових доходів;

4) з урахуванням у статті "Чистий дохід від реалізації продукції" процентних та комісійних доходів від лізингу або доходів від надання послуг, якщо вони не враховані в складі операційних доходів підприємства;

5) інші доходи (витрати), крім зазначених у підпунктах 1 та 2 пункту 96 розділу XIV цього додатка, що включені до рядків звітності "Чистий дохід від реалізації" та "Собівартість реалізованої продукції" згідно з наданими банком розшифруваннями даних, рекласифікуються до статей "Інші операційні доходи (витрати)" або "Інші доходи (витрати)" за економічним змістом.

97. За іншими елементами Звіту про фінансовий результат, крім чистого доходу та собівартості, вплив макроекономічних показників розраховується за єдиним підходом для всіх боржників (незалежно від належності до кластеру) відповідно до правил прогнозування елементів Звіту про фінансовий результат, наведених у таблиці 18 пункту 97 розділу XIV цього додатка.

Продовження додатка 5

Таблиця 18

Правила прогнозування елементів Звіту про фінансовий результат

№ з/п	Елемент	Підхід до оцінки
1	2	3
1	Адміністративні та загальні витрати (AGE)	$AGE_t = (AGE_{t-1} + FER) \bullet PI_t$ (31), де PI_t – індекс споживчих цін; FER – фінансові / процентні витрати за зобов'язаннями з договорами довгострокової операційної оренди / операційного лізингу та/або фінансової оренди / фінансового лізингу (крім зобов'язань за договорами фінансового лізингу, укладеними з банками та іншими лізингодавцями – фінансовими установами)
2	Витрати на збут (SE)	$SE_t = \text{avg}\left(\frac{SE_{t-1}}{S_{t-1}}; \frac{SE_{t-2}}{S_{t-2}}\right) \bullet S_t$ (32), де S_t – чистий дохід від реалізації продукції
3	Інші операційні доходи (OOI)	$OOI_t = \min\left(\frac{OOIadj_{t-1}}{S_{t-1}}; \frac{OOIadj_{t-2}}{S_{t-2}}\right) \bullet S_t$ (33), $OOIadj_t = OOI_t - NRI_t$ (34), де S_t – чистий дохід від реалізації продукції; NRI_t – неповторювальні доходи
4	Інші операційні витрати (OOE)	$OOE_t = \min\left(\frac{OOEadj_{t-1}}{S_{t-1}}; \frac{OOEadj_{t-2}}{S_{t-2}}\right) \bullet S_t$ (35), $OOEadj_t = OOE_t - NRE_t$ (36), де S_t – чистий дохід від реалізації продукції; NRE_t – неповторювальні витрати
5	Фінансовий результат від операційної діяльності (EBIT)	$EBIT_t = S_t + OS_t - COGS_t - AGE_t - SE_t + + OOI_t - OOE_t$ (37)

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 18

1	2	3
6	Фінансові витрати (IE)	$IE_t = D_{tb_{UAH,t-1}} \bullet IR_{tb_{UAH,t}} + D_{tb_{FX,t-1}} \bullet IR_tb_{FX,t} \bullet FX_{At}/FX_{t-1} + oth_D_{UAH,t-1} \bullet oth_IR_{UAH,t-1} \bullet (1 + +\Delta IR_{UAH,t}/IR_{UAH,t-1}) + oth_D_{FX,t-1} \bullet oth_IR_{FX,t-1} \bullet (1 + \Delta IR_{FX,t}/IR_{FX,t-1}) \bullet FX_{At}/FX_{t-1}$ (38), де $D_tb_{i,t-1}$ – процентна заборгованість у банку станом на кінець року $t-1$, де $i = UAH, FX$; $oth_D_{i,t-1}$ – інша процентна заборгованість станом на кінець року $t-1$, де $i = UAH, FX$; $IR_tb_{i,t}$ – процентна ставка за заборгованістю в банку за рік t, де $i = UAH, FX$; $oth_IR_{i,t}$ – розрахункова процентна ставка за іншою процентною заборгованістю за рік t, де $i = UAH, FX$; $oth_IR_{i,t}$ визначається на рівні ставки в банку за рік t ($IR_tb_{i,t}$), якщо ставки перебувають у діапазонах, зазначених у пункті 88 розділу XII цього додатка, інакше використовуються ставки, установлені в макроекономічних прогнозах, за кредитами державної програми підтримки “Доступні кредити 5-7-9” та інших міжнародних програм підтримки з урахуванням вимог підпункту 5 пункту 88 розділу XII цього додатка; $\Delta IR_{i,t}$ – зміна ринкових процентних ставок за заборгованість боржника за рік t, де $i = UAH, FX$; FX_{At} – середній річний обмінний курс національної валюти в t році; FX_{t-1} – обмінний курс національної валюти на кінець року $t-1$
7	Фінансовий результат від операційної діяльності до відрахування амортизації та витрат за	$EBITDA_t = EBIT_t + DA_t$ (39), де DA_t – амортизація

Продовження додатка 5
Продовження таблиці 18

1	2	3
	відсотками (EBITDA)	

98. Якщо валютою подання звітності ГСК / ГПК, до якої належить боржник, є іноземна валюта та водночас основною функціональною валютою груп (переважної більшості учасників цих груп) є гривня, для цілей подальшого моделювання звітність переводиться в гривню за таким курсом:

Баланс (Звіт про фінансовий стан) – за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату звітності;

Звіт про фінансові результати – за середнім (період – звітний рік) офіційним курсом гривні щодо іноземних валют, що оприлюднюється на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

Якщо валютою подання звітності ГСК / ГПК, до якої належить боржник, є іноземна валюта та водночас основною функціональною валютою груп є іноземна валюта, СТ здійснюється з використанням даних звітності ГСК / ГПК , до якої належить боржник, у валюті подання без перерахунку в гривню. У такому разі боргові зобов'язання, номіновані в іноземній валюті, не підлягають додатковій переоцінці в межах СТ.

99. За боржником, ГСК / ГПК, до якої належить боржник, зобов'язання яких номіновані в іноземній валюті, здійснюється переоцінка суми боргу під впливом змін обмінного курсу національної валюти (крім випадків, коли валютою подання фінансової звітності та основною функціональною валютою ГСК / ГПК є іноземна валюта).

100. Якщо немає інформації щодо валютної структури інших боргових зобов'язань у примітках (розшифруваннях даних), до фінансової звітності застосовуються такі припущення для цілей СТ:

для ГСК / ГПК, до яких належать боржники, та боржників, які до них належать, за умови, що функціональною валютою групи є іноземна валюта, борг вважається номінованим в іноземній валюті;

для інших боржників, а також ГСК / ГПК, до яких належать боржники, функціональною валютою яких є гривня, робиться припущення про розподіл боргу на рівні частини між гривнею та іноземною валютою.

XV. Оцінка кредитного ризику великих боржників – ЮО для цілей СТ

101. Розмір кредитного ризику розраховується згідно з пунктами 33, 34 розділу II Положення № 351 з урахуванням вимог цього додатка

102. З метою розрахунку розміру кредитного ризику за дефолтним на дату СТ активом, заставою / забезпеченням на підставі права довірчої власності за яким є майно / майнові права, визначені в рядках 13–28, 32, 33 таблиці "Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення" додатка 6 до Положення № 351, застосовується такий підхід:

зупиняється відлік часу для визначення кількості календарних днів перебування активу в стані дефолту за період з 24 лютого 2022 року до 30 червня 2026 року (включно);

відлік часу поновлюється починаючи з 01 липня 2026 року з урахуванням часу, що минув станом на 24 лютого 2022 року від дати визнання активу дефолтним.

До розрахунку береться вартість забезпечення:

від одного дня визнання активу дефолтним до 730 днів включно – в обсязі не більше 100%;

від 731 до 1 095 днів включно – в обсязі не більше 70%;

від 1 096 до 1 460 днів включно – в обсязі не більше 50%;

від 1 461 днів – 0%.

103. Значення вартості забезпечення (CV) фіксуються на рівні, визначеному на першому етапі оцінки стійкості банку, крім:

1) забезпечення, зазначеного в рядках 1, 3, 9, 10, 29, 30, 31, 34, 35 таблиці "Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення" додатка 6 до Положення № 351, номінованого в іноземній валюті. Вартість забезпечення, зазначеного в рядках 1, 3, 9, 10, 29, 30, 31, 34, 35 таблиці "Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення" додатка 6 до Положення № 351, номінованого в іноземній валюті, у прогнозних періодах змінюється відповідно до значення прогнозних валютних курсів, визначених у макроекономічних сценаріях;

2) забезпечення, зазначеного в рядках 13, 15, 16, 18, 19, 21, 32 таблиці "Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення" додатка 6 до Положення № 351. Вартість забезпечення, зазначеного в рядках 13, 15, 16, 18, 19, 21, 32 таблиці "Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення" додатка 6 до Положення № 351, у прогнозних періодах змінюється

Продовження додатка 5

відповідно до значень індексів середньої вартості нерухомого майна, визначених у таблиці 19 пункту 103 розділу XV цього додатка.

Таблиця 19

Прогноз індексів вартості нерухомого майна

№ з/п	Показник	2026П	2027П	2028П
1	2	3	4	5
1	Індекс середньої вартості нерухомого майна для базового сценарію, %	104,7	104,8	104,6
2	Індекс середньої вартості нерухомого майна для несприятливого сценарію, %	104,3	105,1	103,3